

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА**

Факультет економіки та управління
Кафедра бізнес-економіки та підприємництва

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність 051 «Економіка»
Спеціалізація (освітня програма) «Економіка підприємства»
Очна (денна) форма навчання

**КВАЛІФІКАЦІЙНА БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА
МАРЧИК ВАЛЕНТИНИ ЮРІЇВНИ**

на тему «ОБҐРУНТУВАННЯ БІЗНЕС-ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ
ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ
ПІДПРИЄМСТВА»

*Робота виконана з дотриманням основних принципів та фундаментальних
цінностей академічної доброчесності _____ Валентина МАРЧИК*

Науковий керівник:
д.е.н., професор
_____ Олена КИЗЕНКО

Робота допущена до захисту в ЕК «__» _____ 20__ р. протокол № __

В.о. зав. кафедри бізнес-економіки
та підприємництва,
докт. екон. наук, проф.

Інна РЄПІНА

Київ 2025

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА	6
1.1 Сутність оборотних активів підприємства та їх класифікація	6
1.2 Економічна характеристика окремих груп оборотних активів в операційному циклі підприємства	12
1.3 Методичні підходи до оцінювання ефективності використання оборотних активів підприємства	17
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ ТОВ «ЗАВОД ПАКОВАНЬ «РОТЕКС»	22
2.1 Організаційно-економічна характеристика діяльності підприємства та його зовнішнього середовища господарювання	22
2.2 Оцінювання ефективності використання оборотних активів ТОВ «Завод паковань «Ротекс»	27
2.3 Аналіз резервів підвищення ефективності використання оборотних активів підприємства	38
РОЗДІЛ 3. ОБҐРУНТУВАННЯ БІЗНЕС-ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ ТОВ «ЗАВОД ПАКОВАНЬ «РОТЕКС»	43
3.1 Розробка бізнес-пропозиції щодо підвищення ефективності використання оборотних активів підприємства	43
3.2 Економічне оцінювання доцільності реалізації розробленої бізнес-пропозиції	47
3.3 Прогнозне оцінювання впливу реалізації розробленої бізнес-пропозиції на ефективність використання оборотних активів ТОВ «Завод паковань «Ротекс»	54
ВИСНОВКИ	58
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	63
ДОДАТКИ	67

ВСТУП

Актуальність теми. Актуальність теми підвищення ефективності використання оборотних активів підприємства зумовлена зростаючими вимогами ринку до ліквідності та фінансової стійкості будь-якої бізнес-організацій. У сучасних умовах війни, нестабільної макроекономічної ситуації і коливань попиту оптимізація оборотних ресурсів стає ключовим чинником виживання та розвитку. Надмірні залишки запасів або затримки дебіторської заборгованості блокують фінансові потоки та ускладнюють реалізацію стратегічних ініціатив. Водночас ефективне управління оборотними коштами сприяє зниженню операційних витрат і підвищенню рентабельності діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Різне коло питань, які пов'язані з визначенням, оцінюванням, управлінням оборотними активами та їх елементним складом висвітлені у наукових працях К. Азізова, Бланка, М. Білик, Є. Доніна, М. Дядюк, А. Дмитренка, В. Васильєвої, К. Колодізева, О. Павловської, Н. Притуляк, Н. Невмержицької, П. Носова, І. Піскульової, А. Полторака, Г. Савицької, О. Терещенко, Г. Шаповал, Г. Швиданенко, ін.

Мета і завдання дослідження. Метою роботи є розробка та економічне обґрунтування бізнес-пропозиції щодо підвищення ефективності використання оборотних активів ТОВ «Завод пакування «Ротекс». Для досягнення мети КБР було вирішено такі завдання:

- визначити сутність оборотних активів за різними класифікаційними ознаками;
- зробити економічну характеристику окремих груп оборотних активів в операційному циклі підприємства;
- дослідити методичні підходи до оцінювання ефективності використання оборотних активів підприємства;
- зробити організаційно-економічну характеристику діяльності ТОВ «Завод пакування «Ротекс» та його зовнішнього середовища господарювання;

- оцінити ефективність використання оборотних активів ТОВ «Завод паковань «Ротекс»;
- проаналізувати резерви підвищення ефективності використання оборотних активів ТОВ «Завод паковань «Ротекс»;
- розробити бізнес-пропозицію щодо підвищення ефективності використання оборотних активів ТОВ «Завод паковань «Ротекс»;
- зробити економічне оцінювання доцільності реалізації розробленої бізнес-пропозиції;
- зробити прогнозне оцінювання впливу реалізації розробленої бізнес-пропозиції на ефективність використання оборотних активів ТОВ «Завод паковань «Ротекс».

Об'єкт дослідження – є процеси управління оборотними активами підприємства.

Предмет дослідження – сукупність теоретичних, методичних та практичних питань щодо оцінювання ефективності використання оборотних активів підприємства.

Методи дослідження. У ході роботи над КБР були використані такі методи: аналізу, узагальнення, систематизації – при вивченні теоретико-методичних засад оцінювання ефективності використання оборотних активів підприємства; фінансового, факторного аналізу – у ході оцінювання та аналізу ефективності використання оборотних активів ТОВ «Завод паковань «Ротекс»; PEST- та SWOT-аналізу – при оцінюванні бізнес-середовища діяльності ТОВ «Завод паковань «Ротекс».

Теоретична, методична та практична значущість отриманих результатів. Теоретична значимість результатів даної роботи полягає в упорядкуванні різних наукових поглядів на розуміння сутності «оборотних активів» та багатоаспектного їх вивчення за різними класифікаційними ознаками. Методична значимість результатів КБР полягає у тому, що на основі вивчення різних методичних підходів до оцінювання ефективності використання оборотних активів сформовано логіку аналізу в межах даного дослідження з

урахуванням специфіки діяльності досліджуваного підприємства та наявної у розпорядженні інформації. Практична значимість результатів КБР полягає у розробці та економічному обґрунтуванні бізнес-пропозиції щодо підвищення ефективності використання оборотних активів ТОВ «Завод паковань «Ротекс».

Інформаційна база дослідження. Презентації та конспекти лекцій, підручники, навчальні посібники, монографії, наукові статті у періодичних виданнях, інформація мережі інтернет, фінансова та управлінська звітність ТОВ «Завод паковань «Ротекс».

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Сутність оборотних активів підприємства та їх класифікація

У наукових та академічних джерелах інформації наголошується на тому, що оборотні активи є невід'ємною складовою майна підприємства, що забезпечують безперервність операційної діяльності та впливають на ліквідність і платоспроможність, а також ділову активність підприємства. У наукових дослідженнях та нормативних документах представлені різні трактування сутності оборотних активів, що відображає багатогранність цього поняття.

Вивчення наукових джерел, в яких представлені результати вивчення сутнісної природи оборотних активів, дозволяє говорити про те, що серед науковців відсутньою є однозначність у цьому питанні. Крім того, дослідники використовують такий синонімічний ряд, як «оборотні активи», «оборотний капітал», «оборотні кошти», «оборотні засоби» і при цьому не завжди пояснюють який зміст вкладають в те чи інше поняття. У ході узагальнення наукових поглядів на сутність оборотних активів, О.М. Колодізев та К.М. Азізова [13] наголошують на тому, що вчені визначають їх зміст крізь призму грошей та їх еквівалентів, майна, засобів, матеріальних цінностей, економічних ресурсів, ін. (табл. А.1, додаток А).

Відповідно до Національного положення (стандартів) бухгалтерського обліку №1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», оборотні активи визначаються як «грошові кошти та їх еквіваленти, що не обмежені у використанні, а також інші активи, призначені для реалізації або споживання протягом операційного циклу чи дванадцяти місяців після звітної дати» [15].

Такої ж інтерпретації дотримуються і науковці, проте розглядають оборотні активи ширше і наголошують на їх економічній змістовій природі.

Так, О.М. Колодізєв та К.М. Азізова визначають оборотні активи не тільки як сукупність грошових коштів, а і матеріальних активів [13]. Н. О. Власова, О. А. Круглова та Л. І. Безгінова дають визначення оборотним активам, як сукупності матеріальних і грошових цінностей [5]. І. Бланк характеризує оборотні активи як сукупність майнових цінностей, а Л.О. Лігоненко [14] – як економічні ресурси. Спільним у визначеннях зазначених науковців є те, що оборотні активи призначені для реалізації або споживання протягом одного операційного (або комерційного) циклу. Щодо відмінностей, то науковці не уточнюють, чому саме використовують такі характеристики оборотних активів, як цінності, ресурси, засоби, ін. і в чому принципові відмінності між різними визначеннями.

В академічній літературі науковців КНЕУ ім. В. Гетьмана Г.О. Швиданенко та А.І. Дмитренко [4, с. 170] оборотні активи характеризуються «як частину капіталу, що представлена поточними активами». Науковці наголошують на тому, що поняття «оборотні активи» є бухгалтерською термінологією, а за своєю структурою вужчим ніж економічне поняття «оборотний капітал», до якого відносяться довгострокова дебіторська заборгованість та довгострокові фінансові інвестиції. Також вчені зазначають, що поняття «оборотні кошти», яке набуло широкого використання в теорії економіки підприємства, є більш широким ніж «оборотні активи», так як оборотні кошти включають величину витрат майбутніх періодів. На цьому також робив акцент і А.М. Поддєрьогін [27, с. 203-206]. Але наголос на цю відмінність пояснюється тим, що форма балансу, на яку посилаються автори, є іншою, ніж та, яка діє на даний момент в Україні. У застарілій формі балансу, яка діяла до 2013 р., третій розділ активу (рядок 270) «Витрати майбутніх періодів» виділявся окремо від другого розділу «Оборотні активи» (рядок 260). Відповідно до сучасної діючої форми балансу стаття «Витрати майбутніх періодів» (рядок 1170) є складовою другого розділу активу «Оборотні активи». Використовуючи таку логіку можна зробити висновок, що

бухгалтерське поняття «оборотні активи» та економічне «оборотні кошти» не мають сутнісних відмінностей між собою. У дослідженні Г.М. Шаповал наголошується на тому, оборотні активи та оборотні засоби також є ідентичними поняттями [30, с. 7], що дозволяє зробити висновок і про синонімічність понять «оборотні засоби» та «оборотні кошти».

Досить розповсюдженим підходом до визначення оборотних активів є такий, що передбачає акцентування уваги на тому, в що вкладаються авансовані в оборотні активи кошти (гроші). Так, Г. В. Нашкерська [16], А. М. Поддєрьогін [27], О. С. Філімоненков [26] під оборотними активами розуміють вкладення грошових коштів у формування оборотних виробничих фондів і фондів обігу. Г.О. Швиданенко та А.І. Дмитренко визначають вкладення в оборотні активи через структурні елементи другого розділу активу балансу підприємства [4, с. 416]. Ю. Брігхем характеризує оборотні активи з точки зору їх ролі в операційному циклі, з виділенням оборотних активів у сфері виробництва та у сфері обігу.

На основі узагальнення результатів проведеного понятійного аналізу можемо зробити висновок про можливість поєднання бухгалтерського та фінансово-економічного підходів до визначення оборотних активів підприємства. У ході кругообігу оборотні активи можуть змінювати свою форму, як представлено на рис.1.1.

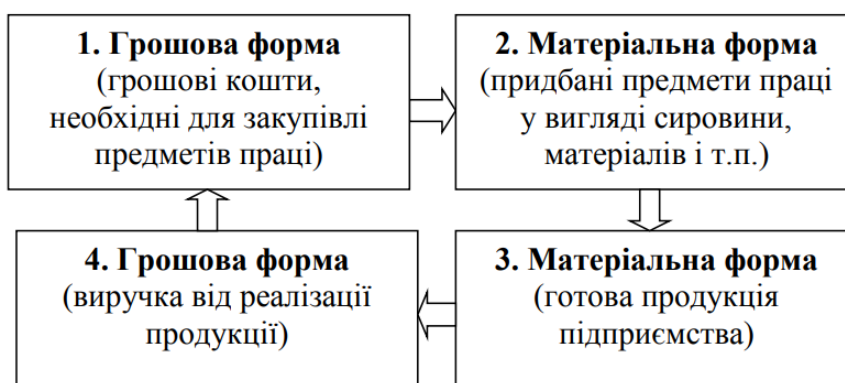

Рисунок 1.1 – Форми оборотних активів в процесах операційного циклу підприємства

Джерело: формалізовано за даними [4; 27]

Тобто, грошові кошти інвестуються у формування предметів праці (матеріальна форма), які надалі спрямовуються у виробництві і трансформуються у готову продукцію (матеріальна форма), що надалі продається і перетворюється знов на грошову форму.

Більш повна характеристика оборотних активів підприємства може бути зроблена на основі сукупності класифікаційних ознак, що визначають різні змістові аспекти досліджуваного поняття в залежності від того, у якій предметній сфері та з якою метою така систематизація використовується (рис. 1.2).

Рисунок 1.2 – Класифікація оборотних активів підприємства

Джерело: [7, с. 83]

Так, за *елементним складом* виділяють матеріальні запаси, дебіторську заборгованість та грошові кошти [7]. Елементний склад є більш деталізованим у другому розділі активу балансу, а ознаку такої деталізації ще зустрічається під назвою «*відбиття у балансі підприємства*». В залежності від *участі в процесі кругообігу* (або за місцем і роллю в процесі виробництва) науковці виділяють оборотні фонди (або оборотні виробничі фонди) та фонди обігу [16]. За *формою*

функціонування оборотні активи розподіляють на такі, що функціонують у матеріальній (запаси) та фінансовій формі (дебіторська заборгованість та грошові кошти) [23; 28]. За *ступенем керованості* (або цю ознаку ще називають «за принципом організації», «за способами планування та нормування») оборотні активи розподіляють на нормовані та ненормовані [12; 18-19; 26]. Виділення даних видів оборотних активів має дуже важливе значення для забезпечення ефективності використання оборотних активів, тому доцільно більш детально характеризувати дане питання.

Нормовані оборотні активи у академічних та наукових джерелах з економіки підприємства та фінансового менеджменту визначаються як частина оборотних активів підприємства, щодо яких встановлюються обґрунтовані нормативи мінімальної потреби для забезпечення безперебійного функціонування господарської діяльності. Ці нормативи можуть бути визначені у вартісному або натуральному вираженні. В основу нормування оборотних активів закладено концепції мінімізації витрат при одночасному забезпеченні належного рівня операційної ефективності. Даний вид оборотних активів підлягає детальному плануванню та контролю. Щодо структури нормованих оборотних активів, то вона є такою: виробничі запаси (сировина, матеріали, комплектуючі вироби, ін.); незавершене виробництво; напівфабрикати власного виробництва; готова продукція на складах; витрати майбутніх періодів, пов'язані з виробничим процесом. У ході здійснення нормування використовують такі методи: аналітичний, коефіцієнтний, метод прямого розрахунку, а також економіко-математичне моделювання.

Ненормовані оборотні активи – це частина оборотних активів, щодо яких не встановлюються нормативи, оскільки їх обсяги та динаміка спричиняється зовнішніми факторами, які мають імовірнісний характер, або специфікою їх кругообігу. Теоретичне обґрунтування існування ненормованих оборотних активів базується на концепції невизначеності економічного середовища та нерегулярності окремих господарських операцій. Щодо структури ненормованих оборотних активів, то до них включають відвантажену готову продукцію,

дебіторську заборгованість, грошові кошти та їх еквіваленти, інші оборотні активи, які мають нерегулярний характер.

Якщо характеризувати особливості управління ненормованими оборотними активами, то воно здійснюється через механізми оперативного контролю, моніторингу та прогнозування, що базуються на принципах адаптивності та гнучкості. Важливо зазначити, що представники традиційної (класичної) школи фінансового менеджменту (А.М. Поддєрьогін, І.О. Бланк, М. Д. Білик, Л.Г. Соляник, ін.) наголошують на необхідності чіткого розмежування нормованих та ненормованих оборотних активів з метою оптимізації методів управління ними. Такої ж позиції дотримуються і представники школи економіки підприємства КНЕУ ім. В. Гетьмана (С.Ф. Покропивний, В.М. Колот, Г.О. Швиданенко, І.М. Рєпіна, А.І. Дмитренко, ін.). Натомість прихильники сучасних концепцій управління активами (О.О. Терещенко, Г.О. Крамаренко, ін.) акцентують увагу на умовності такого поділу в умовах динамічного бізнес-середовища та тенденції до інтегрованого управління фінансовими ресурсами підприємства. Компромісну позицію займають дослідники, які пропонують диференційований підхід до нормування залежно від галузевої специфіки, масштабів діяльності та стадії життєвого циклу підприємства (І. Гринюк, І.В. Піскульова, Л.С. Омельченко, ін.).

Однією з важливих характеристик оборотних активів є класифікаційна ознака, що розкриває їх сутність *за характером фінансових джерел формування* [6; 17; 23; 27; 29]. За даною ознакою науковці виділяють валові оборотні активи, тобто такі, що формуються за рахунок власних та позикових коштів; власні оборотні активи, які формуються виключно за рахунок власних коштів; чисті оборотні активи, як формуються за рахунок власних оборотних активів та довгострокових позикових коштів. В академічній літературі [17; 27] також виділяють такі джерела фінансування оборотних активів як залучені кошти, до яких відносять комерційні кредити, внески членів трудового колективу, доходи отримані від розміщення акцій) та інші джерела фінансування (форфейтинг, факторинг, ін.).

За ознакою *ступеня ліквідності* оборотні активи розподіляють або на 3 групи, що зустрічається в основному в академічній літературі, або на 5. На чому наголошують науковці у публікаціях після 2013 р. [9; 19]. Так, за ознакою ліквідності традиційно виділяють абсолютно-, швидко- та низьколіквідні оборотні активи. А за 5 групами – абсолютно-, високо-, середньо-, низько- та неліквідні оборотні активи.

Якщо узагальнити результати проведеного дослідження, то слід зазначити, що в межах здійснення подальшого дослідження оборотні активи доцільно розглядати на основі поєднання різних наукових підходів. Так, з точки зору об'єктної складової оборотні активи будуть розглядатися як частина активів підприємства, термін використання яких обмежено операційним циклом або 12 місяцями з дати складання балансу. Основою метою вкладень в оборотні активи є забезпечення безперервності господарської діяльності та отримання економічних вигід. Багатоаспектність характеристик оборотних активів, які визначено у ході їх класифікації, будуть закладені в основу здійснення їх подальшого аналізу на предмет забезпечення досягнення цілей, щодо управління оборотними активами.

1.2 Економічна характеристика окремих груп оборотних активів в операційному циклі підприємства

У ході вивчення наукових підходів до визначення сутності оборотних активів було встановлено, що усі науковці є одноставними у тому, що термін їх реалізації або споживання обмежений операційним циклом. Результати вивчення академічних та наукових джерел щодо сутності поняття «операційний цикл» дозволяє характеризувати його як період повного обороту всієї суми оборотних активів, у процесі якого відбувається зміна їх форми. По суті, тривалість операційного циклу включає проміжок часу між придбанням виробничих запасів

та отриманням грошових коштів за продану продукцію (рис. 1.3) [27]. У науковій та академічній літературі операційний цикл визначається як сукупність взаємопов'язаних стадій кругообігу оборотних активів, що включає: авансування коштів у виробничі запаси; трансформацію (перетворення) сировини на готову продукцію; продаж готової продукції; інкасацію дебіторської заборгованості (формула 1.1 – 1.3) [31, с. 294-296].

$$ТОЦ = TO_{м.з} + TO_{н.в} + TO_{г.п} + TO_{г.а} + TO_{д.з} \quad (1.1)$$

$$ТВЦ = TO_{м.з} + TO_{н.в} + TO_{г.п} \quad (1.2)$$

$$ТФЦ = ТВЦ + TO_{д.з} + TO_{г.а} - TO_{к.з} \quad (1.3)$$

де $ТОЦ$ – тривалість операційного циклу підприємства, днів;

$TO_{м.з}$ – період обороту середнього залишку запасів сировини, матеріалів і напівфабрикатів, днів;

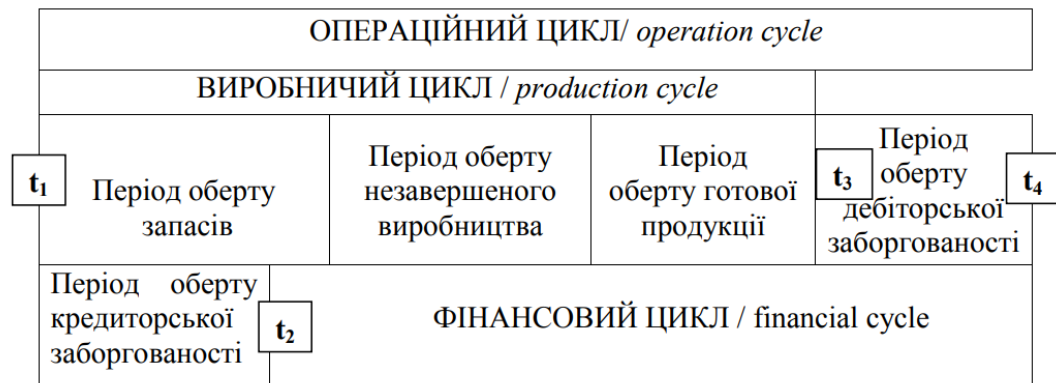
$TO_{н.в}$ – період перебування оборотних активів у незавершеному виробництві, днів;

$TO_{г.п}$ – період обороту середнього запасу готової продукції, днів;

$TO_{г.а}$ – період обороту середнього залишку грошових активів, днів;

$TO_{д.з}$ – тривалість інкасації дебіторської заборгованості, днів;

$TO_{к.з}$ – тривалість обороту кредиторської заборгованості.

t_1 – момент надходження сировини, палива та матеріалів на підприємство;

t_2 – момент оплати постачальникам за отримані сировину, паливо, матеріали та ін.;

t_3 – момент продажу готової продукції покупцям;

t_4 – момент отримання грошових коштів за відвантажену продукцію.

Рисунок 1.3 – Елементна структура операційного циклу оборотних активів підприємства

Джерело: формалізовано на основі [27]

Варто зазначити, що тривалість операційного циклу оборотних активів визначається значною кількістю факторів ендогенного та екзогенного характеру. Серед таких факторів впливу дослідники виділяють галузеву (операційну) специфіку діяльності підприємства; масштаби (розміри) підприємства; специфіку технологічних процесів та логістичної системи; кон'юнктуру товарних і фінансових ринків; політику розрахунків з фінансовими контрагентами, ін. [29]. У науковій економічній та фінансовій літературі в операційному циклі прийнято виділяти та групи оборотних активів (рис. 1.4): грошові кошти та їх еквіваленти, виробничі запаси, незавершене виробництво, готова продукція та дебіторська заборгованість [4; 22; 27; 31]. Кожен з визначених елементів характеризується особливими економічними властивостями, що визначають специфіку їх функціонування в операційному циклі підприємства.

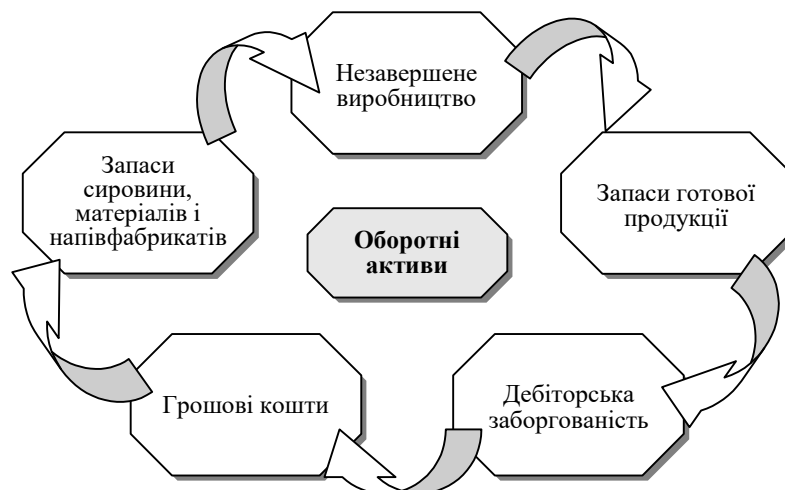

Рисунок 1.4 – Структура оборотних активів в операційному циклі підприємства

Джерело: [31, с. 295]

Грошові кошти та їх еквіваленти відіграють важливу роль в структурі оборотних активів, оскільки вони є початковим та кінцевим елементом ланцюжка операційного циклу. І. Бланк наголошує «грошові кошти являють собою найбільш ліквідну частину оборотних активів, що забезпечує абсолютну платоспроможність підприємства та виступає фінансовим забезпеченням його безперервної поточної господарської діяльності». Економічна природа грошових

коштів визначається такими їх специфічними характеристиками: абсолютна ліквідність і негайна здатність до здійснення до платежів; нульова або мінімальна витратність при зберіганні; схильність до інфляційного знецінення; обмежений обсяг як наслідок необхідності підтримання фінансової рівноваги. Елементний склад грошових коштів підприємства у складі оборотних активів представлено у табл. А.3, додаток А. У фінансово-економічній літературі описано дві основні концепції управління грошовими коштами у складі оборотних активів підприємства – це модель Баумоля-Тобіна та модель Міллера-Орра [4; 27; 31]. Перша концепція ґрунтується на визначенні оптимального залишку грошових коштів на основі балансування витрат, пов'язаних із зберіганням надлишкової ліквідності та конверсією цінних паперів у гроші. Друга концепція базується на стохастичному підході до формування грошових потоків і передбачає встановлення верхньої та нижньої меж коливання залишку грошових коштів.

Виробничі запаси є матеріальною основою реалізації виробничого процесу і представляють собою частину оборотних активів, що придбані або самостійно виготовлені підприємством з метою подальшого використання у господарській діяльності. Г.В. Савицька наголошує на тому, що «виробничі запаси є найменш ліквідною частиною оборотних активів, проте саме вони забезпечують матеріально-технічну базу безперервності виробничого процесу» [22]. Економічні характеристики виробничих запасів визначаються у таких аспектах: забезпечення безперервності виробничого процесу; нівелювання коливань кон'юнктури на ринках постачання запасів; компенсація сезонних коливань попиту та пропозиції; оптимізація логістичних витрат. В основу управління виробничими запасами закладено концепцію оптимального рівня замовлення (EOQ, Economic Order Quantity), відповідно до якої оптимальний розмір партії закупівлі визначається точкою рівноваги між витратами на зберігання запасів та витратами на їх замовлення [22].

Незавершене виробництво представляє собою вартість продукції, що знаходиться на різних стадіях виробничого циклу. З економічної точки зору, незавершене виробництво є проміжною ланкою між виробничими запасами та

готовою продукцією, що відображає трансформацію ресурсів у процесі виготовлення продукції. Характерними рисами незавершеного виробництва як економічної категорії є: іммобілізація фінансових ресурсів; високий ступінь залежності від технологічних особливостей виробництва; низький рівень ліквідності порівняно з первинними матеріальними ресурсами; створення та акумулювання доданої вартості продукції в процесі виробництва. Оптимізація незавершеного виробництва базується на впровадженні прогресивних виробничих технологій, зокрема концепції «Ощадливого виробництва» та системи «Just in Time», що дозволяють мінімізувати обсяги незавершеного виробництва при збереженні безперервності виробничого процесу [24].

Готова продукція представляє собою повністю завершені обробкою вироби, що пройшли усі стадії технологічного процесу, відповідають встановленим стандартам якості та готові до продажу [24]. З економічної точки зору, готова продукція є проміжною ланкою між виробничою та товарною стадіями операційного циклу. Визначаючи економічні характеристики готової продукції, варто наголосити, що в структурі запасів це є найбільш ліквідний вид активу. Тривалість зберігання продукції на складі визначається значною кількістю внутрішніх та зовнішніх факторів, серед яких мають вагоме значення ефективність маркетингової та збутової діяльності; якість продукції у співвідношенні з ціною, кон'юнктура товарних ринків, яка складається на момент продажу, ін. [27].

Дебіторська заборгованість являє собою суму заборгованості фінансових стейкхолдерів підприємству за товари, роботи, послуги та інші операції [3]. З економічної точки зору, дебіторська заборгованість є відображенням тимчасового розриву між моментом продажу продукції покупцеві та моментом її оплати. З точки зору економічної характеристики дебіторської заборгованості слід виділити наступні: високий рівень ліквідності за умов наявності ефективної системи кредитного адміністрування; схильність до знецінення внаслідок інфляції та ризиків неплатежів; можливості трансформації у ліквідні фінансові інструменти через механізми факторингу; здатність

генерувати додатковий дохід при встановленні відсотків за комерційним кредитом. Управління дебіторською заборгованістю базується на розробці ефективної кредитної політики, що передбачає встановлення оптимальних термінів надання комерційного кредиту, системи знижок за дострокову оплату, формування стандартів оцінки кредитоспроможності покупців та процедур інкасації заборгованості.

Якщо характеризувати співвідношення окремих груп оборотних активів у структурі операційного циклу, то рівень варіативності буде дуже високим, що пояснюється залежністю від галузевої приналежності підприємства, масштабів діяльності, сезонності виробництва та інших факторів. У наукових публікаціях наголошується на тому, що для підприємств виробничої сфери характерне переважання матеріальних оборотних активів (виробничих запасів, незавершеного виробництва, готової продукції), тоді як для підприємств сфери послуг – фінансових оборотних активів (грошових коштів та дебіторської заборгованості). Проте така тенденція не є абсолютною і може бути іншою в силу багатфакторності визначеної залежності.

1.3 Методичні підходи до оцінювання ефективності використання оборотних активів підприємства

Оцінювання ефективності використання оборотних активів є одним із ключових завдань, яке постає перед менеджментом підприємства. Це пояснюється тим, що саме від того, наскільки ефективно використовуються оборотні активи залежить обсяг фінансування, який потрібно інвестувати у їх формування. В академічній економічній та фінансовій літературі ефективність визначається перевищенням доходів над витратами або рівнем досягнення певної економічної цілі. Виходячи з цього критеріями оцінювання ефективності

використання оборотних активів є, перш за все, швидкість їх обороту, а також прибутковість і здатність погашати борги підприємства.

Джерелом інформації для здійснення відповідного оцінювання є дані фінансової звітності, а саме, форма 1 «Баланс» та форма 2 «Звіт про фінансові результати». На основі форми №1 активу балансу розраховується середньорічна величина оборотних активів та їх різновидів, а із даних форми №2 можна отримати інформацію щодо чистого доходу та величини чистого прибутку. Уточнення розрахунку основних даних для оцінювання ефективності використання оборотних активів представлено у табл. 1.1.

Таблиця 1.1 – Розрахунок вихідних даних за даними фінансової звітності для оцінювання ефективності використання оборотних активів

Назва показника	Джерело фінансової звітності	Розрахунок
Оборотні активи	Форма №1	p. 1195
Виробничі запаси	Форма №1	p. 1101
Незавершене виробництво	Форма №1	p. 1102
Готова продукція	Форма №1	p. 1103 + p. 1104
Витрати майбутніх періодів	Форма №1	p. 1170
Запаси	Форма №1	p. 1100
Дебіторська заборгованість	Форма №1	p. 1125 + ... + p. 1160 ¹
Грошові кошти та їх еквіваленти	Форма №1	p. 1165
Оборотні активи у матеріальній формі	Форма №1	p. 1100 + p. 1170
Оборотні активи у фінансовій формі	Форма №1	p. 1195 – (p.100 + p. 1170)
Виручка від реалізації продукції (чистий дохід)	Форма №2	p.2000
Чистий прибуток	Форма №2	p.2350

Джерело: сформовано автором

Швидкість обороту оборотних активів та їх елементів вимірюється на основі двох показників – коефіцієнту оборотності та тривалості обороту.

¹ До розрахунку включають рядочки, номери яких є кратними 5.

Розрахунок коефіцієнту оборотності оборотних активів або їх структурних елементів здійснюється на основі співвідношення вартісної величини продажу продукції (виручка від реалізації, чистий дохід) та середньої величини оборотних активів або їх елементів. Тривалість обороту розраховується як відношення тривалості розрахункового періоду (рік (360 днів), квартал (90 днів), ін.) до коефіцієнту оборотності. Також здійснюється розрахунок коефіцієнту завантаженості оборотних активів, який по своїй суті є оберненим до коефіцієнту оборотності. З точки зору аналізу результатів, слід зазначити, що чим швидше здійснюється один оборот оборотних активів (чим більше коефіцієнт оборотності та чим менше коефіцієнт завантаженості оборотних активів і тривалість обороту) тим більш високим є рівень ефективності використання оборотних активів підприємства (табл. А.4, додаток А).

В економічному аналізі досить розповсюдженим є підхід до здійснення факторного аналізу змін коштів для фінансування оборотних активів. Основними факторами впливу є зміни в обсягах виробництва та продажу продукції, а також зміни в швидкості обороту оборотних активів. Використання факторного аналізу дозволяє здійснювати не тільки ретроспективний аналіз ефективності використання оборотних активів, а і здійснювати прогнозне оцінювання потреби в коштах для фінансування оборотних активів, внаслідок прогнозування змін в обсягах виробництва та продажу продукції та змін швидкості їх обороту. Формалізація розрахунку представлена на основі формул 1.4 – 1.6.

$$\Delta \text{Об. а.}_{\Delta \text{ЧД}} = \left(\frac{\text{ЧД}_{t+1}}{K_t} - \frac{\text{ЧД}_t}{K_t} \right) \quad (1.4)$$

$$\Delta \text{Об. а.}_{\Delta K} = \left(\frac{\text{ЧД}_{t+1}}{K_{t+1}} - \frac{\text{ЧД}_{t+1}}{K_t} \right) \quad (1.5)$$

$$\Delta \text{Об. а.} = \Delta \text{Об. а.}_{\Delta \text{ЧД}} + \Delta \text{Об. а.}_{\Delta K} \quad (1.6)$$

*Де $\Delta \text{Об. а.}$ – абсолютна зміна потреби в коштах для фінансування оборотних активів;
 $\Delta \text{Об. а.}_{\Delta \text{ЧД}}$ – абсолютна зміна потреби в коштах для фінансування оборотних активів, що відбулися за рахунок змін чистого доходу, гр.од.;*

$\Delta \text{Об. а.}_{\Delta K}$ – абсолютна зміна потреби в коштах для фінансування оборотних активів, що відбулися за рахунок змін коефіцієнту їх оборотності, гр.од.;

$ЧД$ – чистий дохід у періоді (t) або ($t+1$), *гр.од.*;

K – коефіцієнт оборотності оборотних активів у періоді (t) або ($t+1$), *обертів*;

Щодо показників рентабельності оборотних активів, то їх розрахунок відбувається відповідно до загальної технології, тобто як відношення чистого прибутку до середньої величини активів за розрахунковий період. Для більш ґрунтового аналізу рентабельності оборотних активів ($P_{об.а.}$) також використовують факторні моделі, які дозволяють визначити абсолютні зміни рентабельності активів що відбулися за рахунок змін:

- чистого прибутку ($ЧП$) та середньої за розрахунковий період величини оборотних активів ($Об.а.$) (формула 1.7– 1.9);
- коефіцієнту оборотності оборотних активів та рентабельності реалізації продукції ($P_{реал}$) (формула 1.0 – 1.12).

$$\Delta P_{об.а. \Delta ЧП} = \left(\frac{ЧП_{t+1}}{Об.а._{t+1}} - \frac{ЧП_t}{K_{t+1}} \right) \times 100\% \quad (1.7)$$

$$\Delta P_{об.а. \Delta Об.а.} = \left(\frac{ЧП_t}{Об.а._{t+1}} - \frac{ЧП_t}{K_{Об.а.}_t} \right) \times 100\% \quad (1.8)$$

$$\Delta P_{об.а.} = \Delta P_{об.а. \Delta ЧП} + \Delta P_{об.а. \Delta Об.а.} \quad (1.9)$$

$$\Delta P_{об.а. \Delta K} = \Delta K \times P_{реал}_t \quad (1.10)$$

$$\Delta P_{об.а. \Delta K} = \Delta P_{реал} \times K_{t+1} \quad (1.11)$$

$$\Delta P_{об.а.} = \Delta P_{об.а. \Delta K} + \Delta P_{об.а. \Delta P_{реал}} \quad (1.12)$$

Де $\Delta P_{об.а.}$ – абсолютна зміна рентабельності оборотних активів, %;

$\Delta P_{об.а. \Delta ЧП}$ – абсолютна зміна рентабельності оборотних активів за рахунок змін чистого прибутку, %;

$\Delta P_{об.а. \Delta Об.а.}$ – абсолютна зміна рентабельності оборотних активів за рахунок змін середньої величини оборотних активів, %;

$\Delta P_{об.а. \Delta K}$ – абсолютна зміна рентабельності оборотних активів за рахунок змін коефіцієнту оборотності оборотних активів, %;

$\Delta P_{об.а. \Delta P_{реал}}$ – абсолютна зміна рентабельності оборотних активів за рахунок змін рентабельності реалізації продукції, %.

Слід зазначити, що зміна швидкості обороту оборотних активів є одним із ключових індикаторів, на основі якого можна визначити ефективність їх

використання. А також є основним фактором впливу на зміни потреби у коштах для формування оборотних активів, а також фактором впливу на зміни прибутковості оборотних активів. Відповідно сукупність заходів, спрямованих на забезпечення підвищення ефективності використання оборотних активів пов'язана з тим, щоб прискорити оборотність структурних елементів оборотних активів, про що зазначають усі науковці та практики (рис. 1.5).

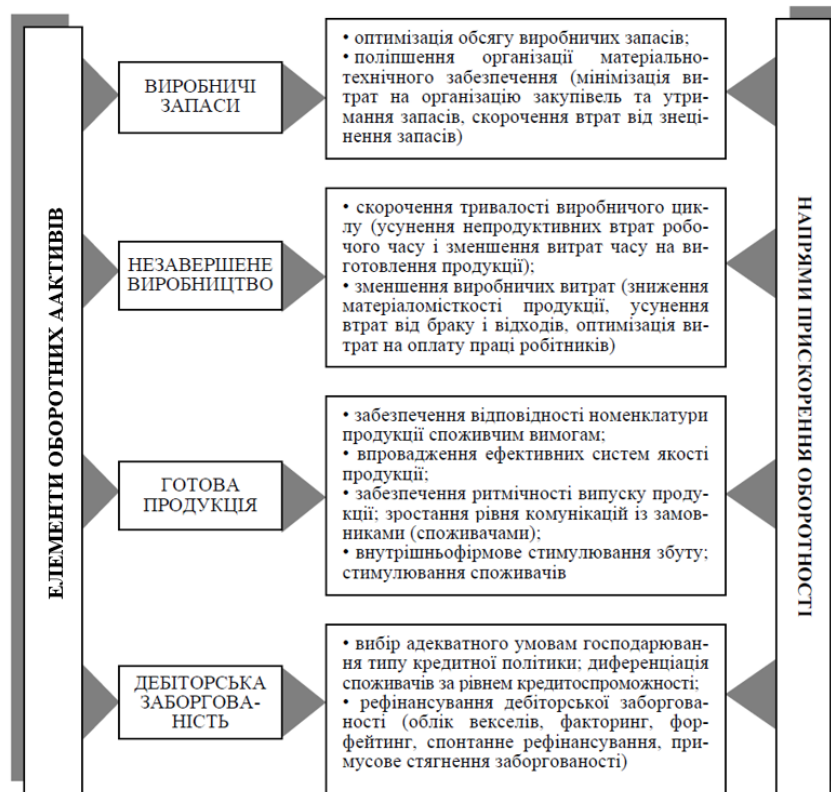

Рисунок 1.5 – Напрямки прискорення оборотності оборотних активів підприємства

Джерело: [11, с. 317]

Представлені напрямки прискорення оборотності оборотних активів не є вичерпаними, а також можуть бути реалізовані такі, що не зазначені у даному переліку. Ключове, на чому звернено фокус уваги це те, що саме швидкість обороту є ключовим критерієм ефективності використання оборотних активів, а прискорення ефективності є актуальним завданням для кожного підприємства. Проте способи забезпечення можуть різнитися в залежності від актуальності для кожного підприємства.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ ТОВ «ЗАВОД ПАКОВАНЬ «РОТЕКС»

2.1 Організаційно-економічна характеристика діяльності підприємства та його зовнішнього середовища господарювання

Дана кваліфікаційна робота виконується за матеріалами підприємства ТОВ «Завод пакувань «РОТЕКС» (далі Завод пакувань «Ротекс»). Підприємство, засноване 19 березня 2013 р. та спеціалізується на виробництві та продажу пакувальних матеріалів. Його основна діяльність сфокусована на виготовленні гофрованого паперу та картону, а також паперової та картонної тари. Підприємство пропонує послуги друку іншої продукції, а також виготовлення друкарських форм і надання поліграфічних послуг. Одним із основних видів діяльності є виробництво тари з пластмас та інші види видавничої діяльності [34]. Завод пакувань «Ротекс» забезпечує якісне збереження товарів під час транспортування та сприяє ефективному просуванню брендів завдяки нанесенню логотипів на упаковку. Клієнти мають можливість безкоштовно співпрацювати з конструкторами та дизайнерами для створення індивідуального дизайну пакувань. Підприємство гарантує якісну продукцію, виготовлену в найкоротші терміни, завдяки використанню сучасного обладнання. Завод має всі необхідні документи та сертифікати для надання послуг на території України [34]. Основні організаційно-економічні характеристики діяльності досліджуваного підприємства представлені у табл. 2.1.

На заводі пакувань «РОТЕКС» станом на кінець 2024 р. працювало 84 особи, що менше ніж у 2019 р. на 17 осіб або на 16,8% (рис. 2.1). На фоні зменшення чисельності працюючих та зростання чистого доходу Заводу пакувань «РОТЕКС» відбувається збільшення показників продуктивності праці.

Таблиця 2.1 – Організаційно-економічні параметри діяльності ТОВ «Завод пакування «РОТЕКС»

Елемент діагностики	Характеристика
Код ЄДРПОУ	38639357
Перелік засновників юридичної особи, частка	Качур Валерій Іванович, 100%
Керівник	Карасевич Віктор Миколайович
Місце знаходження юридичної особи	м. Київ, вул. Машинобудівна, 46
Основний вид діяльності	17.21 Виробництво гофрованого паперу та картону, паперової та картонної тари
Інші види діяльності	18.12 Друкування іншої продукції 18.13 Виготовлення друкарських форм і надання інших поліграфічних послуг 22.22 Виробництво тари з пластмас
Чистий дохід у 2024 р., тис.грн	205136
Чисельність персоналу у 2024 р., осіб	84
Чистий прибуток у 2024 р., тис.грн	3100
Балансова вартість активів на кін. 2024 р., тис.грн	110825

Джерело: сформовано за даними [32-34]

Так, якщо у 2019 р. продуктивність праці була 1315 тис.грн/особу, то у 2024 р. цей показник збільшився до 2442 тис.грн/особу або в 1,86 рази. Звертає увагу той факт, що зростаюча динаміка продуктивності є стійкою тенденцією (крім 2022 р.), що є позитивною характеристикою діяльності підприємства.

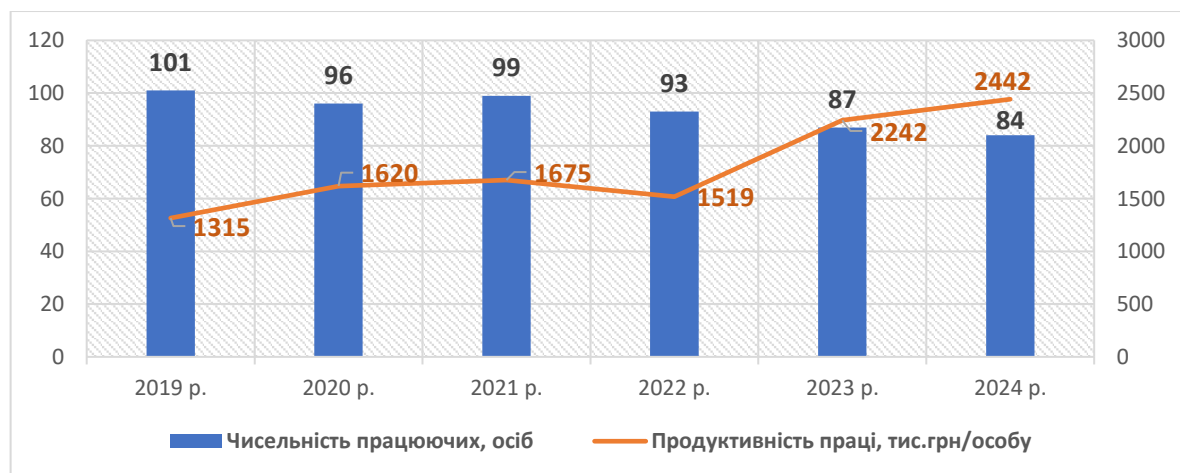

Рисунок 2.1 – Показники чисельності працюючих та продуктивності праці

Джерело: розраховано за даними фінансової та управлінської звітності

Організаційна структура досліджуваного підприємства є лінійно-функціональною (рис. 2.2). На фоні змін чисельності працюючих змін в

оргструктурі не відбулося, а вивільнення пов'язані з оптимізацією та цифровізацією управлінських та операційних процесів на підприємстві.

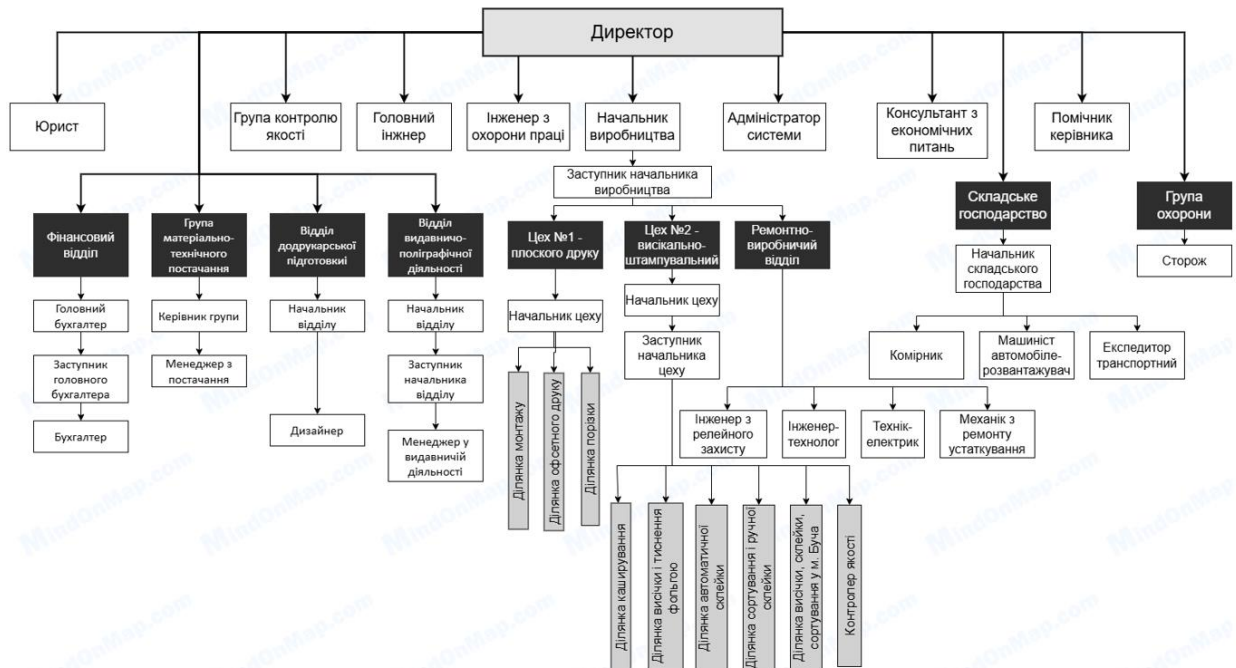

Рисунок 2.2 – Організаційна структура Заводу пакування «РОТЕКС»

Джерело: дані управлінської звітності

Для характеристики ринкового середовища Заводу пакування «РОТЕКС» будуть використані такі інструменти як PEST-аналіз та аналіз за п'ятьма силами Портера. Результати PEST-аналізу зовнішнього середовища, які представлені у табл. 2.2 – 2.3.

Таблиця 2.2 – Результати PEST-аналізу зовнішнього середовища діяльності ТОВ «Завод пакування «РОТЕКС»

Фактори впливу	Впливи, що створюють можливості	Впливи, що зумовлюють загрози
1	2	3
Політико-правові фактори		
Військовий стан та бойові дії на території України		Загроза руйнування потужностей та втрати персоналу. Дефіцит професійних кадрів внаслідок мобілізації та від'їзду за кордон. Високий ризик для об'єктів енергетичної інфраструктури, що зумовлює енергетичні дефіцити та зростання цін на енергію.
Вектор євроінтеграцію на	Якісне покращення регулятивної бази щодо екологічності продукції та виробництва.	Зростання витрат для забезпечення екологічності виробництва та продукції

Продовження таблиці 2.2

1	2	3
Економічні фактори		
Економічна стагнація		Зниження купівельної спроможності потенційних замовників. Зменшення попиту на продукцію та послуги підприємства. Висока вартість кредитних ресурсів. Зниження доходів населення. Зниження ділової активності.
Соціально-культурні фактори		
Рівень екологічної свідомості	Зростання попиту на якісні та екологічно чисті продукти і послуги. Актуалізація попиту на український контент та його візуалізацію.	
Українізація настрою та стилю життя		
Технологічні фактори		
Розвиток цифрових технологій	Більш широкі можливості для реалізації креативних ідей. Можливості задоволення самого вибагливого попиту. Індивідуалізація замовлень.	Більш широкі можливості для зростання конкурентів
Креативні технології		

Джерело: складено автором

Таблиця 2.3 – Кількісні результати PEST-аналізу зовнішнього середовища діяльності ТОВ «Завод пакування «РОТЕКС»

PEST-фактори	Значущість фактору (1 – найменша, 3 – найбільша)	Характер впливу на проєкт («+» - позитивний, «-» - негативний)	Зважена оцінка впливу на середовище
1. Політико-правові фактори			- 1
Військовий стан та бойові дії на території України	3	-	- 3
Вектор на євроінтеграцію	2	+	+ 2
2. Економічні фактори			- 3
Економічна стагнація	3	-	- 3
3. Соціально-культурні фактори			+ 4
Рівень екологічної свідомості	2	+	+ 2
Українізація настрою та стилю життя	2	+	+ 2
4. Технологічні фактори			+ 4
Розвиток цифрових технологій	2	+	+ 2
Креативні технології	2	+	+ 2
Разом позитивних оцінок (можливості)			+ 8
Разом негативних оцінок (загрози)			- 4

Джерело: складено автором

Аналізуючи отримані оцінки слід зазначити, що незважаючи на існуючі загрози та ризики, зовнішнє середовище створює велику кількість можливостей для удосконалень та розвитку, тобто проблеми варто розглядати як джерело

додаткових можливостей, а їх використання цілком залежить від рівня динамічних здатностей Заводу пакувань «Ротекс».

Для детального оцінювання ринкового середовища та конкурентних позицій досліджуваної компанії використано аналіз за п'ятьма силами Портера, результати якого представлені на рис. 2.3.

Аналіз загрози появи продуктів-замінників:

- Використання альтернативних матеріалів (біопластик, скло, метал) може зменшити попит на картонне пакування.
- Деякі компанії мінімізують використання упаковки, особливо в онлайн-торгівлі.
- Зростаючий інтерес до багаторазової тари в рамках екотрендів. І. Високі початкові інвестиції у виробництво можуть стримати нових гравців.
- **Рівень загрози: середній**

Аналіз загрози появи нових гравців:

- Високі початкові інвестиції у виробництво можуть стримати нових гравців.
- Необхідність отримання сертифікації та відповідності екологічним нормам.
- Можливість виходу міжнародних компаній із сучаснішими технологіями.
- **Рівень загрози: низький**

Аналіз ринкової влади постачальників:

- Залежність від постачальників сировини, особливо імпортової.
- Коливання цін на сировину (картон, лак, фарби, клей).
- Можливі перебої у постачанні через логістичні або економічні проблеми.
- **Рівень загрози: середній**

Аналіз ринкової влади споживачів:

- Клієнти можуть диктувати умови через велику кількість альтернативних постачальників.
- Багато компаній шукають екологічні рішення, що змушує виробників адаптуватися.
- Тенденція до скорочення витрат на пакування з боку бізнесу.
- **Рівень загрози: середній**

Аналіз рівня конкурентної боротьби:

- Велика кількість виробників пакувальної продукції
- Наявність як великих так і малих підприємств, що працюють на цьому ринку.
- Постійна поява нових технологій, що дають перевагу для конкурентів.
- Конкуренція за ціною та якістю продукції
- **Рівень загрози: високий**

Рисунок 2.3 – Результати аналізу за п'ятьма силами Портера ринкового середовища Заводу пакувань «РОТЕКС»

Джерело: сформовано автором

Узагальнюючи результати даного аналізу можна зробити висновок, що вітчизняний ринок поліграфічної продукції та послуг є динамічним з точки зору розвитку та висококонкурентним. У 2021 р. кількість підприємств, що працювало на даному ринку оцінювалося на рівні 4 564 [2]. Основними тенденціями ринку є зростання попиту на якісний друк та рекламну продукцію; інтенсивний розвиток цифрового друку; зростаючий попит на нестандартну поліграфію та пакувальну продукцію, ін. Якщо характеризувати перспективи розвитку даного ринку, то експерти наголошують на подальше впровадження сучасних

технологій, зокрема цифрового друку, зміщенні фокусу на потреби невеликих цільових груп споживачів. Також прогнозується зростання попиту на нестандартну та інноваційну поліграфічну продукцію, що стимулюватиме розвиток усіх суб'єктів ринку.

2.2 Оцінювання ефективності використання оборотних активів ТОВ «Завод паковань «Ротекс»

Відповідно до теми КБР аналіз ефективності використання оборотних активів буде зроблено як в цілому, так і за окремими їх складовими. Джерелом інформації для здійснення аналізу буде фінансова звітність ТОВ «Завод паковань «РОТЕКС» (форма 1, форма 2), яка представлена у додатку Б.

Результати аналізу структури оборотних активів за ознакою елементного складу («відбиття у балансі підприємства») дозволяють констатувати наявність суттєвих змін (рис. 2.4).

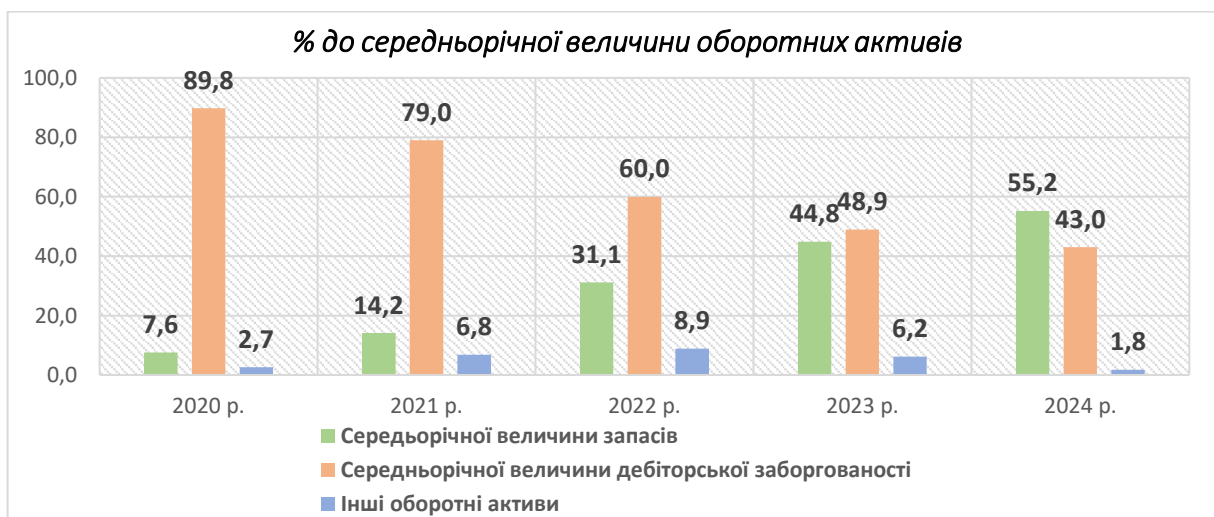

Рисунок 2.4 – Показники структури оборотних активів за ознакою елементного складу

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності

Так, якщо у 2020 р. частка запасів у середньорічній величині оборотних активів становила 7,6%, то у 2024 р. цей показник сягнув 55,2%. Натомість частка дебіторської заборгованості зменшилася з 89,8% у 2020 р. до 43% у 2024 р., тобто майже вдвічі. Слід зазначити, що зазначені зміни були поступовими та потребують більш глибокого аналізу для встановлення причинно-наслідкових зв'язків.

Результати аналізу структури запасів (рис. 2.5) свідчать про те, що вона є нестабільною. Спостерігається тенденція до зменшення частки незавершеного виробництва. Щодо виробничих запасів і запасів готової продукції, то співвідношення постійно коливаються і у 2024 р. вони встановилися на однаковому рівні.

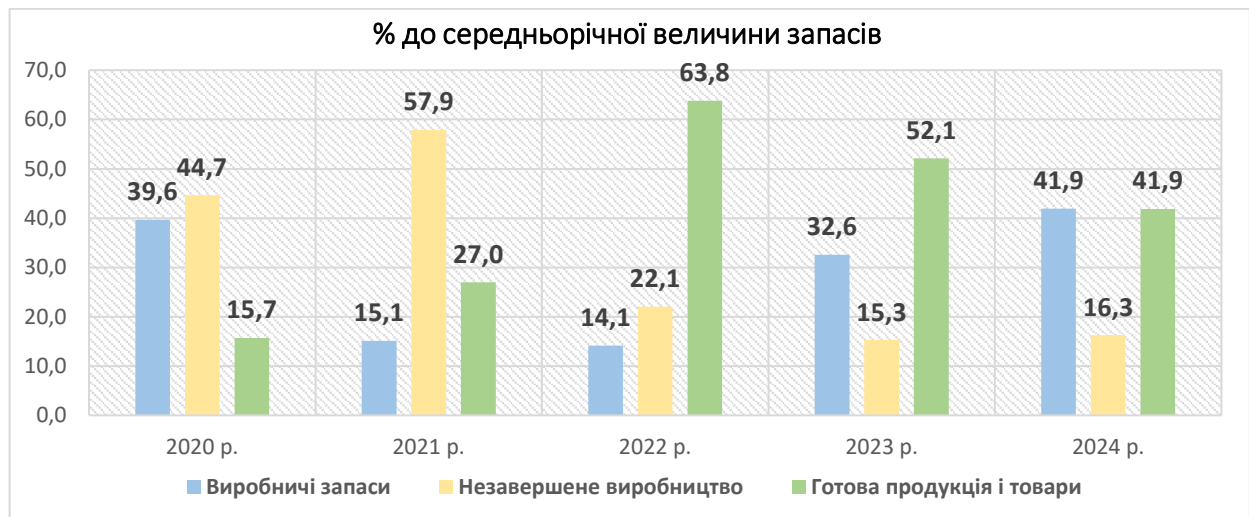

Рисунок 2.5 – Показники структури запасів

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності

Зростання величини запасів потребує додаткового фінансування. Аналізуючи достатність власних оборотних коштів для фінансування запасів (табл. 2.4) слід зазначити, що протягом 2019 – 2024 рр. спостерігається дефіцит власних оборотних коштів та довгострокових коштів. Тобто фінансування потреби в оборотних коштах покривається за рахунок поточних зобов'язань. У фінансовому аналізі така ситуація характеризується як нестійкий фінансовий стан.

Таблиця 2.4 – Показники джерел формування запасів²

Показники	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2024 р.
1. Наявність (+) дефіцит (-) власних оборотних коштів, тис.грн.	-38168	-42939	-34451	-19152	-1558	18911
2. Наявність (+) дефіцит (-) власних оборотних та довгострокових позикових коштів, тис.грн.	-27692	-2623	-7775	2673	19264	53350
3. Наявність (+) дефіцит (-) загальної сума коштів для формування запасів, тис.грн.	33768	33040	45974	52748	70969	91041
4. Запаси, тис.грн.	2822	2242	8944	21792	33693	55804
5. Дефіцит/надлишок (-/+) власних оборотних коштів для формування запасів, тис.грн.	-40990	-45181	-43395	-40944	-35251	-36893
6. Дефіцит/надлишок (-/+) власних оборотних та довгострокових позикових коштів для формування запасів, тис.грн.	-30514	-4865	-16719	-19119	-14429	-2454
7. Дефіцит/надлишок (-/+) загальної суми коштів для формування запасів, тис.грн.	30946	30798	37030	30956	37276	35237
8. Тип фінансової стійкості	Нестійкий фінансовий стан	Нестійкий фінансовий стан	Нестійкий фінансовий стан	Нестійкий фінансовий стан	Нестійкий фінансовий стан	Нестійкий фінансовий стан

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності компанії

Якщо характеризувати структуру оборотних активів за ознакою участі в процесі кругообігу (рис.2.6), то протягом 2020 – 2024 рр. спостерігаються стійкі тенденції до зменшення частки фондів обігу при одночасному зростанні частки оборотних фондів. У 2024 р. таке співвідношення було 32,1% (оборотні фонди)/67,9% (фонди обігу).

Щодо частки середньорічної величини оборотних активів у середньорічній балансовій величині активів, то тенденції є такими. Частка середньорічної величини оборотних активів у середньорічній величині активів характеризується зростаючою динамікою (рис. 2.7).

² Розраховано станом на кінець року

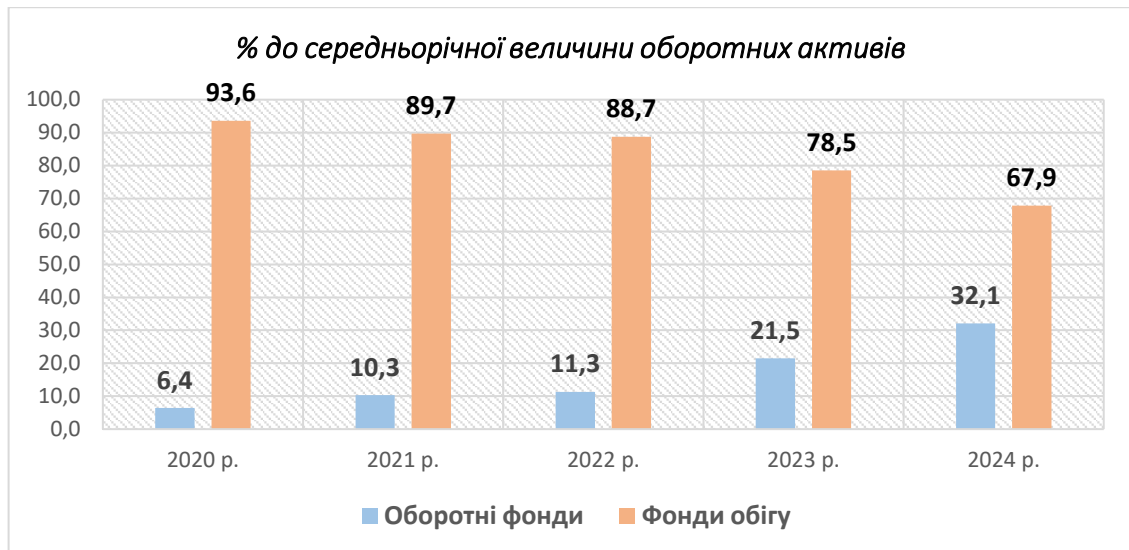

Рисунок 2.6 – Показники структури оборотних активів за ознакою участі в процесі кругообігу

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності

Так, якщо у 2020 р. відповідний показник був 35,3%, то у 2024 р. відбулося збільшення до 74,9%. Тобто зростання середньорічної величини активів протягом 2019 – 2024 рр. відбувалося саме за рахунок збільшення потреби у фінансуванні оборотних активів.

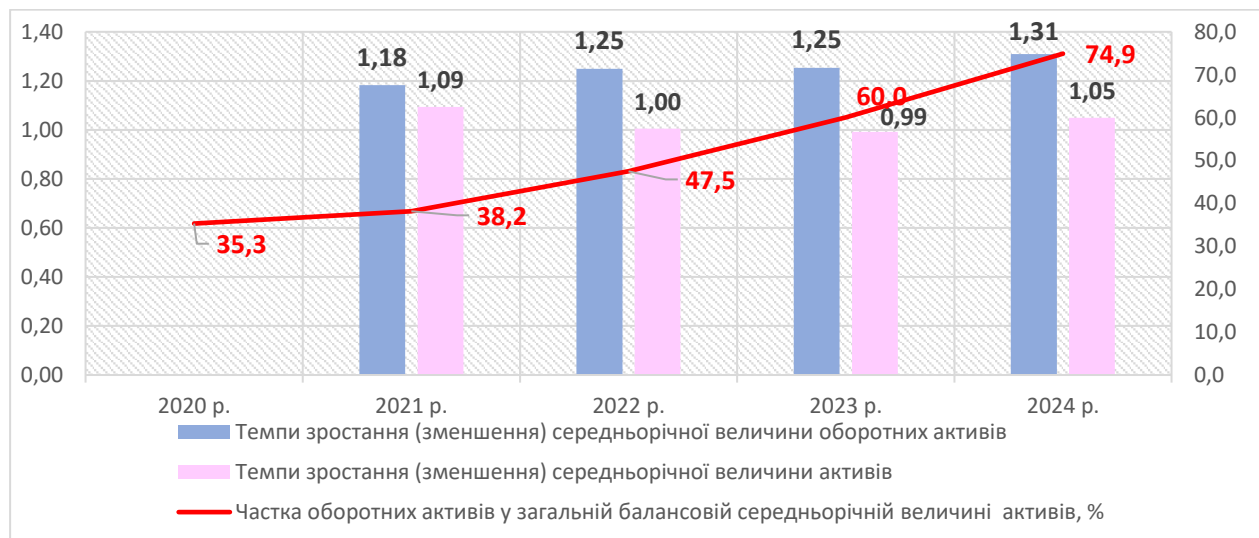

Рисунок 2.7 – Показники структури оборотних активів за ознакою участі в процесі кругообігу

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності

Характеризуючи динаміку середньорічної величини оборотних активів у 2020 – 2024 рр. (табл. 2.5) слід зазначити, що у 2024 р. інтенсивність зростання

була найбільш високою за досліджуваний період, а середньорічна величина оборотних активів у 2024 р. порівняно з 2020 р. збільшилася у 2,43 рази (рис. 2.8).

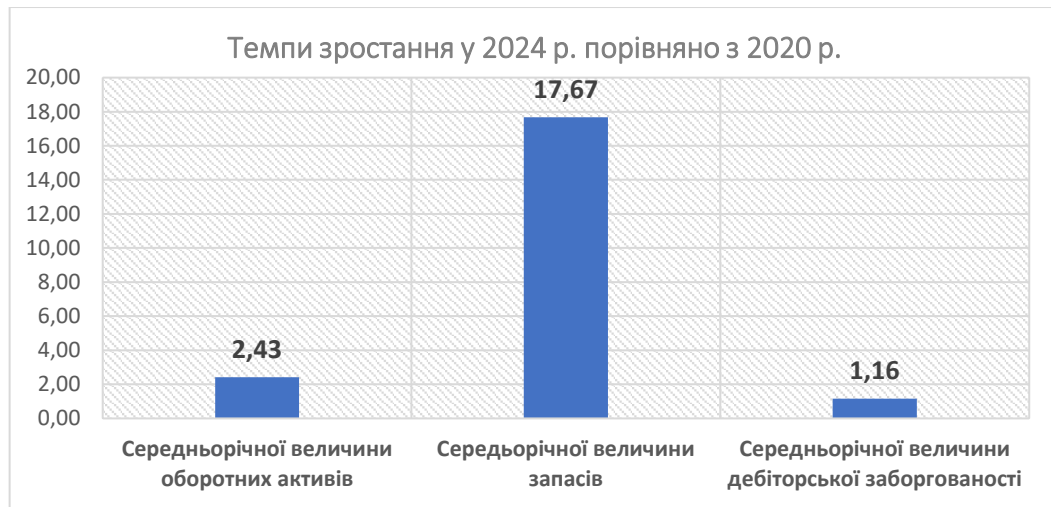

Рисунок 2.8 – Показники інтенсивності змін оборотних активів

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності

Зростання величини оборотних активів відбулося переважно за рахунок збільшення виробничих запасів та незавершеного виробництва. Саме за цими елементами оборотних активів можна спостерігати порівняно більш високі темпи збільшення, що спричинило збільшення величини запасів у 2024 р. порівняно з 2020 р. у 17,67 рази. Зміни величини дебіторської заборгованості були нестійкими та менш інтенсивними. Відповідно зростання величини дебіторської заборгованості у 2024 р. порівняно з 2020 р. становило 1,16 рази.

На окрему увагу звертає динаміка змін величини грошових коштів та їх еквівалентів, яка станом на кінець 2019 р. та 2024 р. була від'ємною. Це зумовлено використанням банківського овердрафту. Овердрафт є короткостроковим кредитним механізмом, який надає підприємству можливість здійснювати платежі понад залишок коштів на рахунку. Така ситуація є свідченням тимчасового дефіциту високоліквідних активів та необхідність залучення додаткових фінансових ресурсів для покриття зобов'язань підприємства.

Таблиця 2.5 – Показники змін оборотних активів ТОВ «Завод пакувань «РОТЕКС»

Види оборотних активів	Тис.грн					Абсолютна зміна до поп.року, тис.грн				Темпи приросту (зменшення), % до поп.року			
	2020	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024
1. Середньорічна величина оборотних активів	33404	39507	49361	61859	81005	6103	9854	12498	19147	18,27	24,94	25,32	30,95
2. Середньорічна величина запасів	2532	5593	15368	27743	44749	3061	9775	12375	17006	120,89	174,77	80,52	61,30
у тому числі													
виробничі запаси	1004	846	2172	9039	18745	-158	1327	6867	9706	-15,74	156,89	316,16	107,38
незавершене виробництво	1131	3240	3393	4239	7273	2109	153	846	3035	186,43	4,72	24,94	71,59
товари та готова продукція	398	1508	9804	14465	18731	1111	8296	4662	4266	279,37	550,10	47,55	29,49
3. Середньорічна величина дебіторської заборгованості	29983	31212	29606	30276	34813	1229	-1606	671	4537	4,10	-5,15	2,26	14,98
4. Середньорічна величина грошових коштів та їх еквівалентів	-569	1340	2177	1394	-620	1908	837	-783	-2013	335,62	62,49	-35,98	-144,5
5. Середньорічна величина інших оборотних активів	1458	1363	2211	2447	2064	-95	848	236	-383	-6,52	62,22	10,65	-15,66

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності

Якщо характеризувати оборотні активи Заводу паковань «РОТЕКС» за ознакою ліквідності, то результати аналізу є такими. Динаміка традиційних показників ліквідності протягом 2019 – 2024 рр. є зростаючою (рис. 2.9). Проте показники абсолютної ліквідності не відповідають критичним значенням ($\geq 0,2$) протягом усього досліджуваного періоду. Значення інших показників у 2024 р. свідчать про контрольований рівень ліквідності та платоспроможності досліджуваного підприємства.

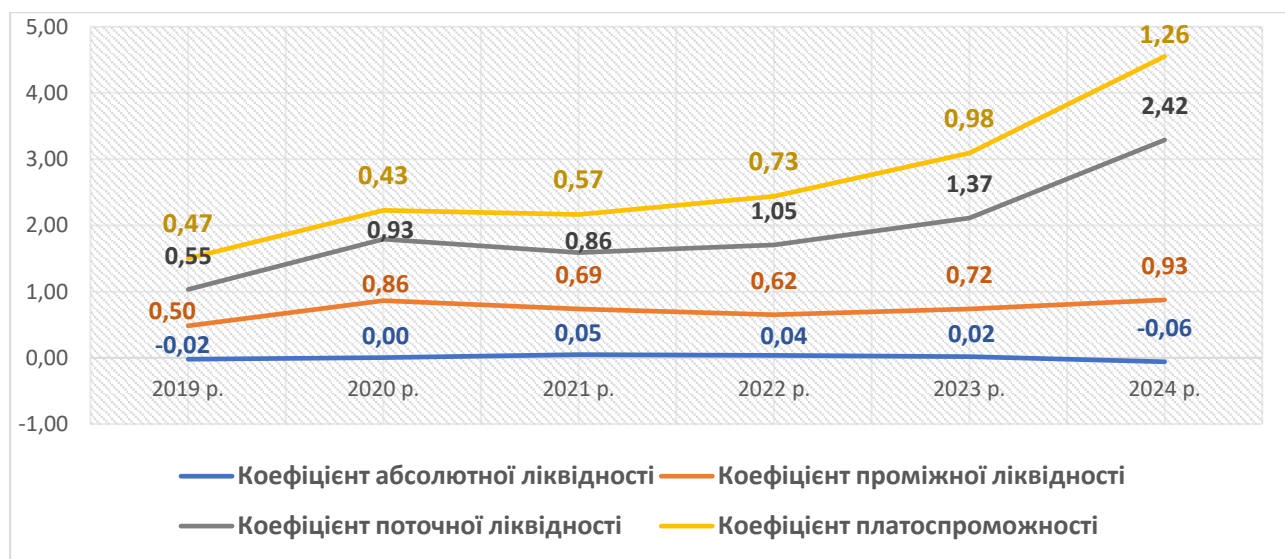

Рисунок 2.9 – Показники ліквідності та платоспроможності ТОВ «Завод паковань «РОТЕКС»

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності

Щодо дефіциту ліквідності, то відповідно до балансових співвідношень (табл. 2.6), то станом на кінець 2024 р. кількість дефіцитів є найменшою за весь досліджуваний період. Так, спостерігається дефіцит ліквідності величиною 26,7 млн.грн за статтею високоліквідних активів. Це пояснюється від’ємним значенням величини грошових коштів та їх еквівалентів, які виникли за овердрафтом. За іншими балансовими співвідношеннями відбулася нормалізація ситуація порівняно з 2019 – 2023 рр.

Результати розрахунку показників швидкості обороту оборотних активів (рис. 2.10) дозволяють зробити висновок про спадну динаміку коефіцієнту оборотності оборотних активів.

Таблиця 2.6 – Баланс ліквідності ТОВ «Завод пакування «РОТЕКС»

Показники	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2024 р.
1. Найбільш ліквідні активи (A1), тис.грн.	-1234	97	2582	1771	1016	-2255
2. Середньоліквідні активи (A2), тис.грн.	30065	29900	32523	26688	33864	35761
3. Активи повільної реалізації (A3), тис.грн.	2834	2283	9005	21810	33707	55813
4. Активи, що важко реалізуються (A4), тис.грн.	55654	66798	61231	48011	34469	19784
5. Найбільш термінові зобов'язання (П1), тис.грн.	52116	29942	22283	19420	11969	24485
6. Короткострокові пасиви (П2), тис.грн.	9344	5721	31466	30655	39736	13206
7. Довгострокові кредити і позики (П3), тис.грн.	10476	40316	26676	21825	20822	34439
8. Постійні пасиви (П4), тис.грн.	17486	23859	26780	28859	32911	38695
A1 – П1	-53350	-29845	-19701	-17649	-10953	-26740
A2 – П2	20721	24179	1057	-3967	-5872	22555
A3 – П3	-7642	-38033	-17671	-15	12885	21374
П4 – A4	-38168	-42939	-34451	-19152	-1558	18911

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності

Так, якщо у 2020 р. значення показника було 4,7 обороти, то у 2024 р. відбулося зниження до 2,5 обороти або у 1,88 рази. На дану тенденцію негативно вплинув фактор уповільнення швидкості обороту запасів, яка скоротилась у 2024 р. порівняно з 2020 р. у 13,3 рази.

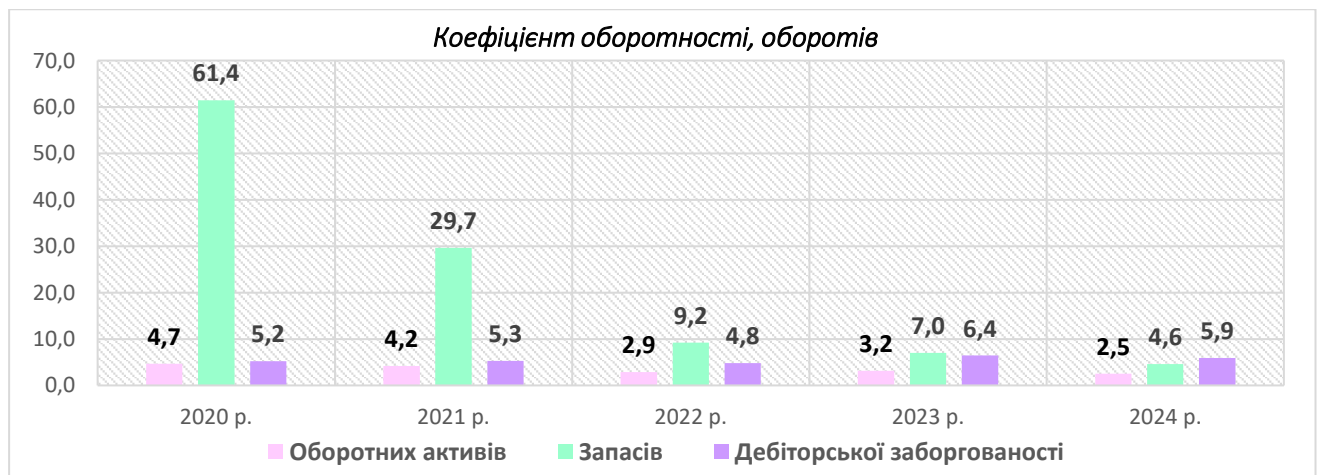

Рисунок 2.10 – Показники коефіцієнтів оборотності оборотних активів та їх елементів ТОВ «Завод пакування «РОТЕКС»

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності

Позитивною є динаміка швидкості обороту дебіторської заборгованості, прискорення обороту якої хоча і незначне (1,13 рази), але дозволяє характеризувати політику роботи з дебіторами як ефективну.

Результати факторного аналізу зміни потреби у фінансуванні оборотних активів (рис. 2.11) дозволяють зробити висновок, що у 2024 р. порівняно з 2023 р. за рахунок уповільнення оборотності оборотних активів потреба у збільшенні фінансування оборотних активів зросла на 15,96 млн.грн. При цьому у 2023 р. порівняно з 2022 р. прискорення оборотності оборотних активів забезпечило економію в обсязі 6,3 млн. грн. Тобто, забезпечення більш високого рівня операційної ефективності зумовлює економію на фінансуванні потреби в оборотних активах.

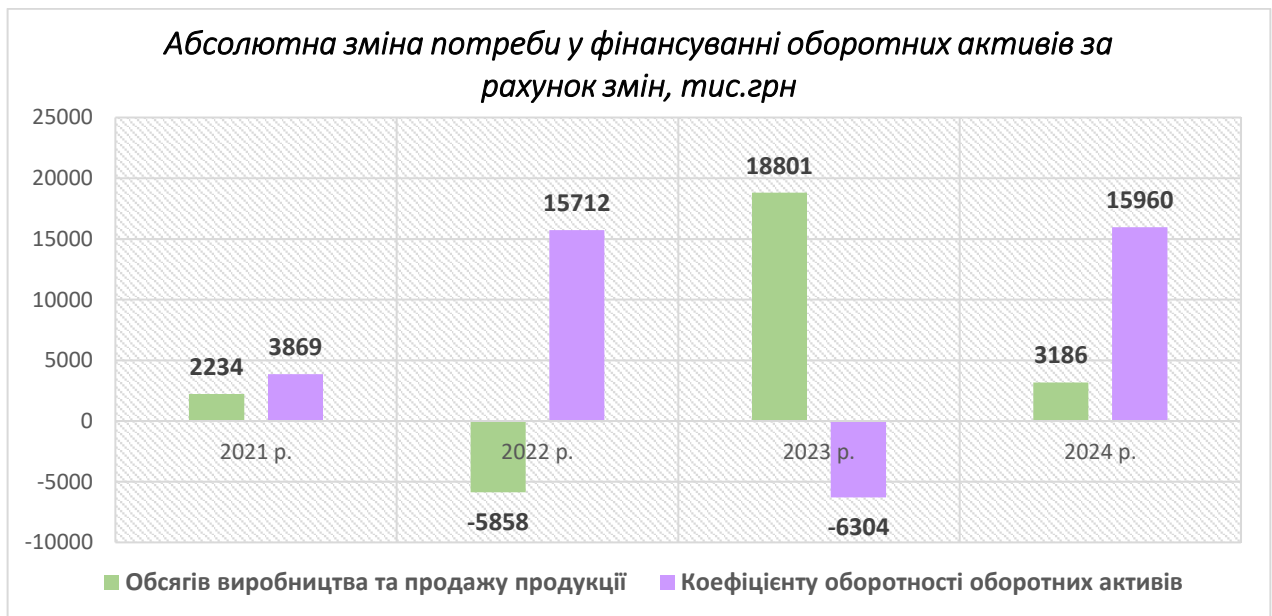

Рисунок 2.11 – Показники факторів впливу на зміну потреби у фінансуванні потреби в оборотних активах ТОВ «Завод паковань «РОТЕКС»

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності

Ще одним важливим вимірником ефективності використання оборотних активів є їх рентабельність. Результати оцінювання показників рентабельності оборотних активів за чистим прибутком (рис. 2.12) свідчать про нестійку їх тенденцію протягом 2020 – 2024 рр. Найбільш високим значення показника було у 2021 р. – 15,3%, найменшим у 2023 р. – 3,4%. Значення відповідного показника у 2024 р. на 5% є більш високим ніж у 2020 р., проте менше ніж у 2021 – 2022 рр.

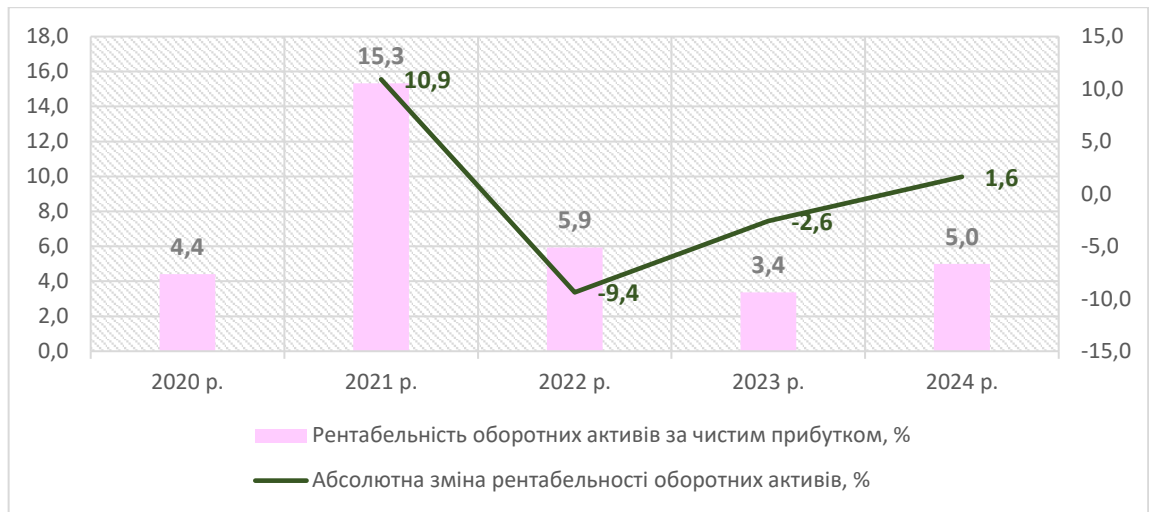

Рисунок 2.12 – Показники рентабельності оборотних активів ТОВ «Завод пакувань «РОТЕКС»

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності

Факторний аналіз змін рентабельності оборотних активів дозволяє зробити висновок, що уповільнення їх оборотності негативно відобразилося на динаміці рентабельності (рис. 2.13). Так, за рахунок зменшення коефіцієнту оборотності оборотних активів рентабельність оборотних активів скоротилася у 2021 р. – на 0,4%. У 2022 р. – на 4,9%, у 2024 р. – на 0,7%.

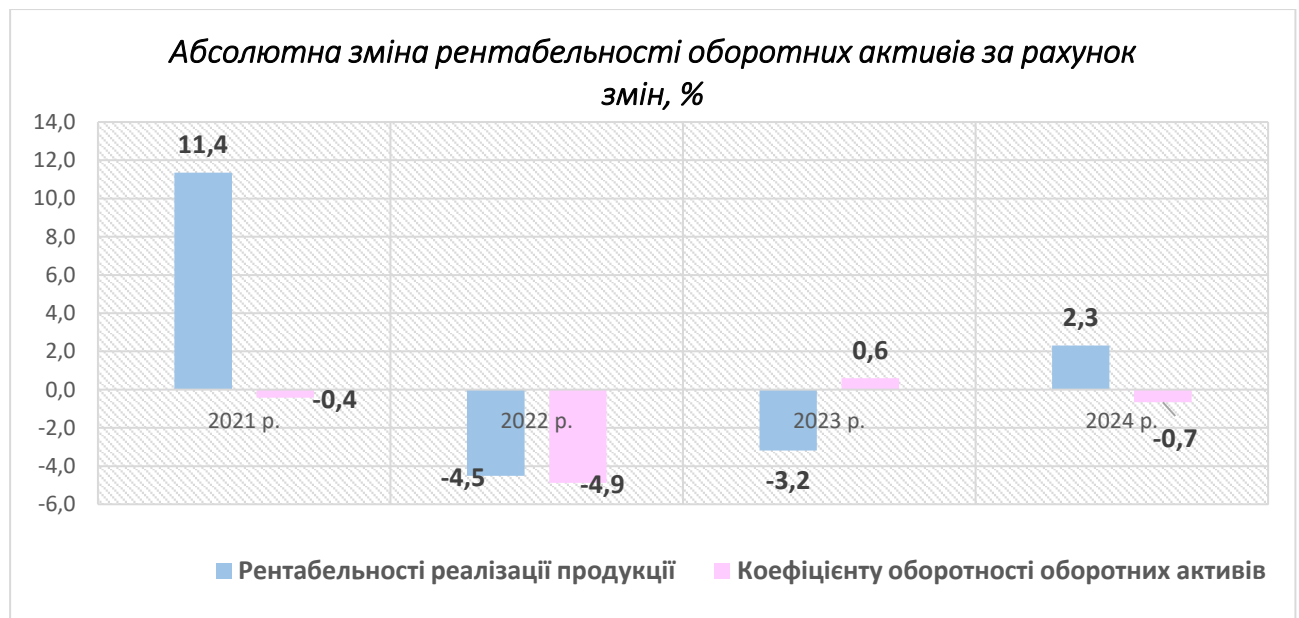

Рисунок 2.13 – Показники факторного аналізу змін рентабельності оборотних активів ТОВ «Завод пакувань «РОТЕКС»

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності

Звертає на себе увагу той факт, що більш впливовим фактором (за абсолютним значенням) на зміни рентабельності оборотних активів був фактор рентабельності реалізації продукції (рис. 2.14).

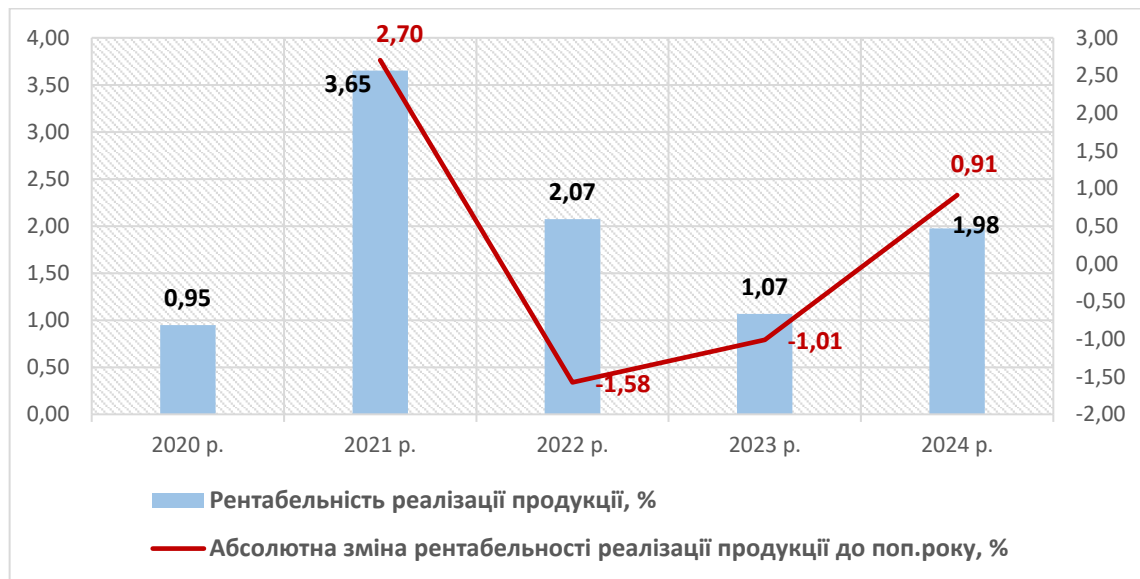

Рисунок 2.14 – Показники рентабельності продажу продукції та послуг ТОВ «Завод пакування «РОТЕКС»

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності

Так, за рахунок зростання рентабельності продажу продукції та послуг у 2021 р. порівняно з попереднім 2020 р. на 2,7% рентабельність оборотних активів зросла на 11,4%, а у 2024 р. порівняно з попереднім роком на 0,91% – на 2,3%. У 2022 – 2023 рр. відбувалося зниження рентабельності продажу продукції, відповідно на 1,58% та 1,01%, що зумовило падіння рентабельності оборотних активів на 4,5% та 3,2% відповідно.

2.3 Аналіз резервів підвищення ефективності використання оборотних активів підприємства

Результати проведеного аналізу ефективності використання оборотних активів Заводу паковань «РОТЕКС» дозволяють зробити висновок, що ключовими факторами, які впливають на досліджуване явище є швидкість обороту оборотних активів, обсяги виробництва та продажу продукції та прибутковість реалізації продукції.

У ході проведеного аналізу швидкості обороту оборотних активів було визначено, що тенденція уповільнення була зумовлена уповільненням оборотності запасів, частка яких в структурі оборотних активів помітно зросла за досліджуваний період. Відповідно, одним із резервів прискорення оборотності оборотних активів є *прискорення оборотності запасів*.

Особливістю структури запасів протягом останніх трьох років (2022- 2024 рр.) було те, що відбувалося зниження товарів і готової продукції та зростання виробничих запасів (рис. 2.15).

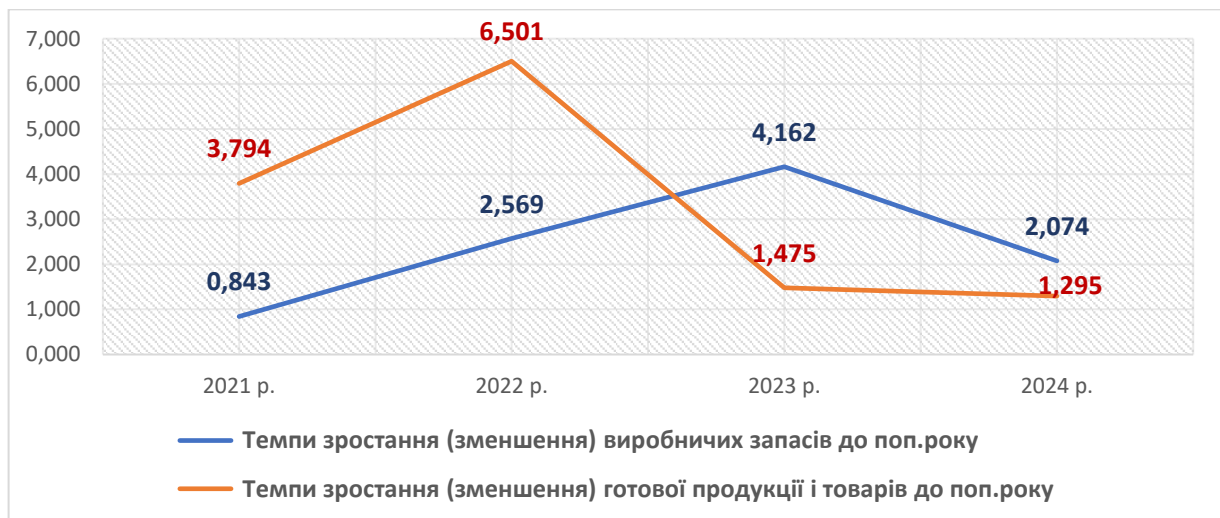

Рисунок 2.15 – Показники змін елементного складу запасів ТОВ «Завод паковань «РОТЕКС»

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності

Якщо проаналізувати тривалість операційного циклу та динаміки його складових, то можна зробити такі висновки. Суттєве зростання тривалості операційного циклу є притаманним останнім двом рокам (2023 – 2024 рр.) та зумовлено збільшенням тривалості усіх складових, що його визначають (рис. 2.16). Слід зазначити, що найбільш інтенсивно зростала тривалість обороту виробничих запасів. Так, якщо у 2023 р. даний показник був 18 днів, то у 2024 р. від збільшився вдвічі до 37 днів. Також у 2024 р. порівняно з 2023 р. на 5 днів збільшилася тривалість обороту готової продукції та тривалість обороту незавершеного виробництва. Щодо тривалості обороту дебіторської заборгованості, то хоча у 2024 р. відбулося її збільшення на 5 днів порівняно з попереднім роком, все ж слід відмітити, що даний показник є меншим ніж в період 2020 – 2022 р.

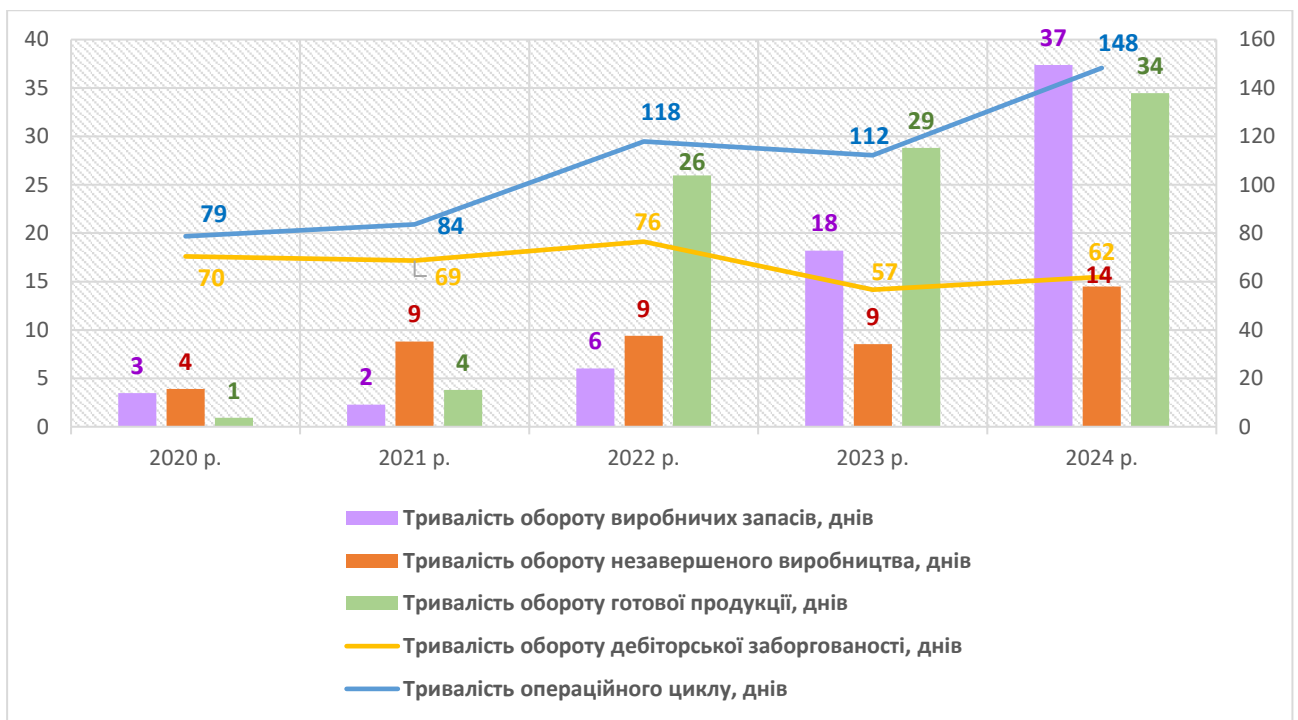

Рисунок 2.16 – Показники тривалості операційного циклу ТОВ «Завод пакувань «РОТЕКС»

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності

Базуючись на результатах аналізу тривалості операційного циклу можемо зробити висновок, що основні резерви прискорення оборотності можна розглядати в аспекті управління виробничими запаси та готовою продукцією.

Незважаючи на те, що в структурі операційного циклу найбільш тривалою є дебіторська заборгованість, говорити про заходи спрямовані на її скорочення недоцільно. На даний момент, однією з переваг для клієнтів в роботі з Заходом пакування «Ротекс» є те, що досліджуване підприємство продає продукцію з відтермінуванням платежу. У 2024 р. збільшилася кількість випадків, коли продукція відпускала навіть без зайвої оплати. Проте усі клієнти надалі вчасно виконували домовленості та погашали дебіторську заборгованість.

Одним із суттєвих факторів впливу на прискорення оборотності оборотних активів Заводу пакування «Ротекс» є зменшення виробничих та невиробничих витрат, тобто собівартості продукції. Результати аналізу матеріало-, енерго- та витратомісткості продукції свідчать про те, що суттєвих змін протягом досліджуваного періоду не відбулося (рис. 2.17). Проте, в управлінському звіті компанії зазначається, що середньогалузеве значення показника матеріаломісткості коливається на рівні 0,64-0,66 грн/грн, що є меншим ніж у досліджуваного підприємства. Середньогалузевий рівень енергомісткості у підприємств, що виготовляють упаковку коливається від 0,2 грн/грн до 0,22 грн/грн.

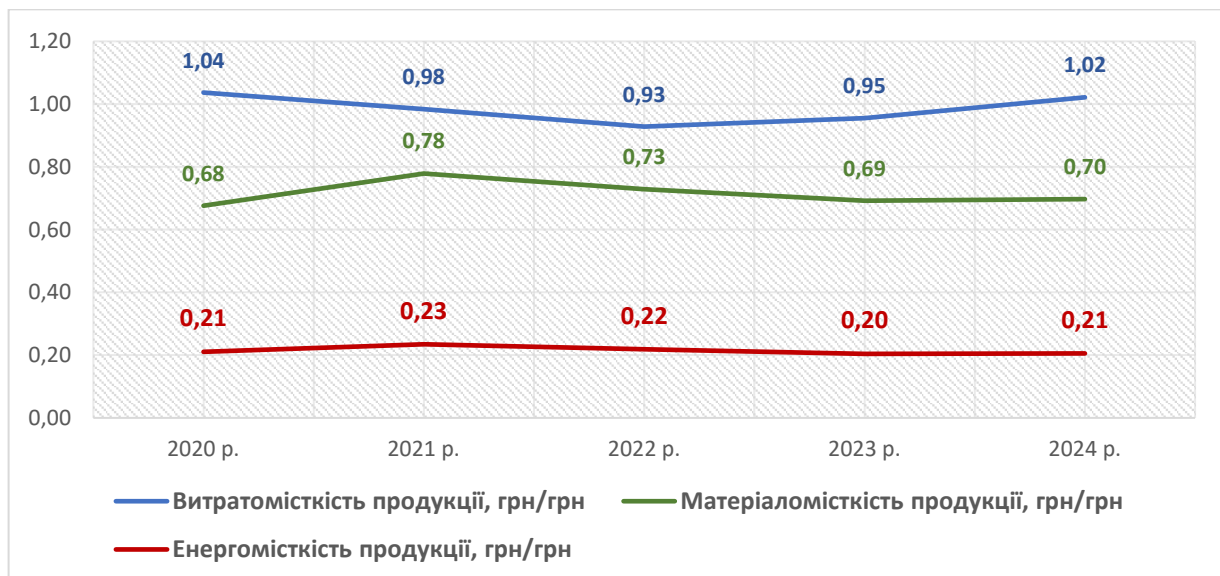

Рисунок 2.17 – Показники витрато- та матеріаломісткості продукції ТОВ «Завод пакування «РОТЕКС»

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності

Зниження матеріало- та енергомісткості, відповідно, витратомісткості, може відбуватися за рахунок використання інших видів матеріалів, що можуть забезпечувати різні ефекти та впливати від продажів упаковки з різних видів матеріалів.

Основними клієнтами компанії протягом останніх років є виробники харчових продуктів та косметики (рис. 2.18), для яких одним із ключових критеріїв до упаковки є вимога до екологічності.

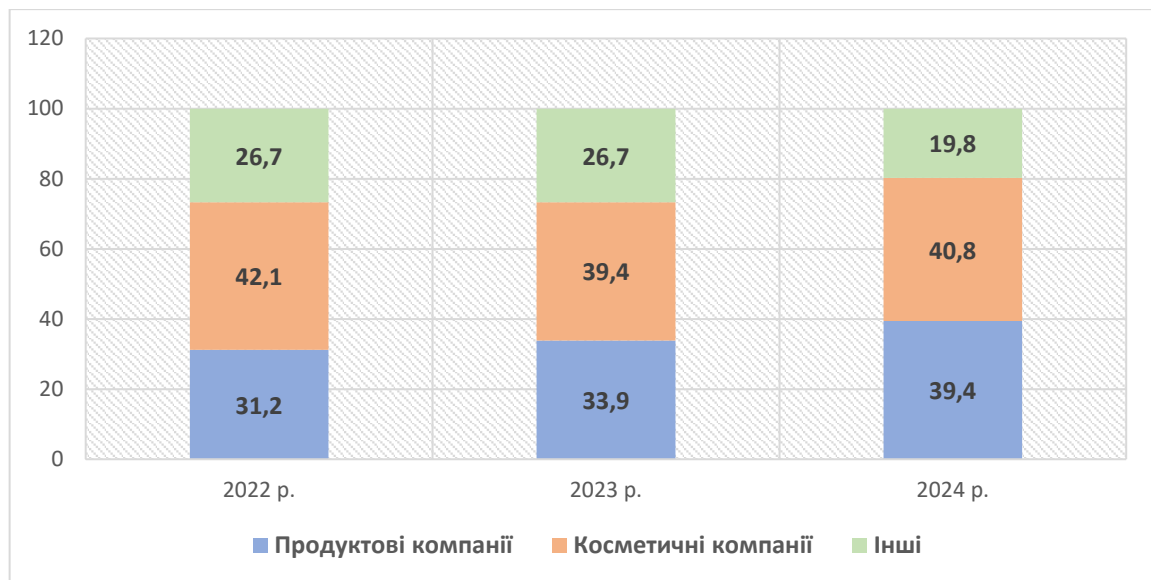

Рисунок 2.18 – Показники структури клієнтської бази ТОВ «Завод пакувань «РОТЕКС», % до загальної кількості клієнтів

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності

Тобто, упаковка не повинна містити токсичні речовини (ВРА, фталатів), які можуть виділятися з пластику та бути безпечними для контакту з харчовими продуктами. На даний момент Завод пакувань «РОТЕКС» пропонує своїм клієнтам упаковку, яка виготовлена з таких видів матеріалів як пластик (РЕТ, РР, РЕ, HDРЕ), картон та папір, біопластик, компостовані матеріали (кукурудзяний крохмаль). Найбільш високою є частка картону і паперу (53,7% у 2024 р.). Третину упаковки виготовлено з пластику (30,1% у 2024 р.). На рівні 15% використання біопластику для виробництва упаковки. Також, у 2024 р. було виконано замовлення на виготовлення упаковки з компостованого матеріалу

(кукурудзяний крохмаль) (1,2%). Дане замовлення було зроблено постійним клієнтом компанії.

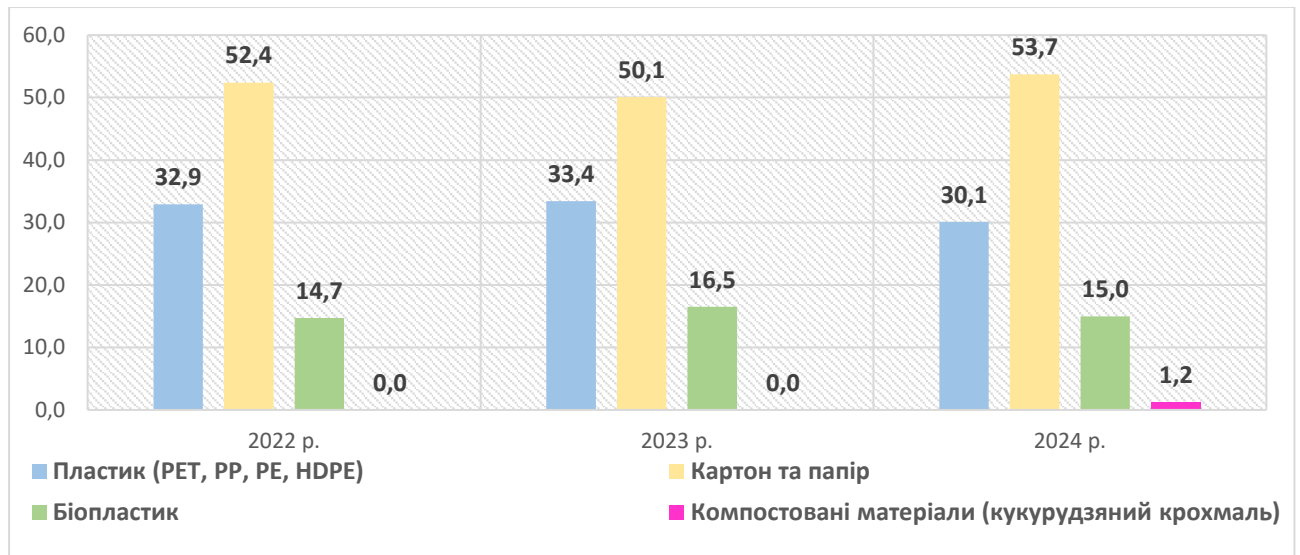

Рисунок 2.19 – Показники структури матеріалів, що використовує для виробництва упаковки ТОВ «Завод пакувань «РОТЕКС», %

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності

Досвід виконання даного замовлення показав, що незважаючи на більш високу вартість даного матеріалу було отримано економію на енерговитратах, а також зменшення товщини матеріалу без втрати міцності, що дозволило виробити більшу кількість упаковки з меншої кількості сировини.

Узагальнюючи представлені результати аналізу резервів підвищення ефективності використання оборотних активів дозволяють зробити висновок про те, що вони можуть розглядатися в різних сферах (операційній та фінансовій) діяльності підприємства. Проте Заводу пакувань «Ротекс» їх краще використовувати саме у сфері операційної діяльності, що може забезпечити стійкий ефект на перспективу.

РОЗДІЛ 3

ОБҐРУНТУВАННЯ БІЗНЕС-ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ ТОВ «ЗАВОД ПАКОВАНЬ «РОТЕКС»

3.1 Розробка бізнес-пропозиції щодо підвищення ефективності використання оборотних активів підприємства

У ході проведення дослідження було визначено, що оборотні активи підприємства відіграють ключову роль у забезпеченні його фінансової стабільності та ефективності операційної діяльності. Одним із важливих аспектів управління оборотними активами є оптимізація запасів сировини, скорочення витрат на виробництво та утилізацію відходів, а також підвищення прибутковості. Базуючись на результатах проведеного аналізу резервів підвищення ефективності використання оборотних активів Заводу пакування «РОТЕКС» в даній КБР буде сформовано бізнес-пропозицію, яка буде пов'язана із впровадженням альтернативних до існуючих компостованих матеріалів (*PLA*, *Polylactic Acid*), які виготовлені на основі кукурудзяного крохмалю.

Ообливістю PLA є те, що це альтернатива традиційному пластику (PET, PP, PS). Даний вид матеріалу є прозорим, міцним та легким. PLA компостується при високих температурах ($\sim 60^{\circ}\text{C}$) та є чутливим до високих температур (деформується $>50^{\circ}\text{C}$).

Перевагою упаковки з PLA матеріалу є, перш за все, екологічність. Так, упаковка з PLA матеріалу розкладається в природних умовах або на спеціалізованих компостних станціях. PLA матеріали на основі кукурудзяного крохмалю відносяться до категорії відновлюваних та поновлюються швидше, ніж викопні ресурси. У ході виробництва PLA значно меншими є викиди парникових газів, ніж при виробництві традиційних видів пластику.

Упаковки, що виготовлені на основі PLA є більш безпечними для здоров'я людини, так як не містять токсичних речовин (BPA, фталатів, ін.). Відповідно, така упаковка підходить для контакту з харчовими продуктами та використовується переважно для виготовлення харчових контейнерів, посуду, плівок, ін. Так слід відмітити таку властивість упаковки з PLA як прозорість та естетичність, а також стійкість до масел та жирів. Переваги використання PLA упаковки для споживачів узагальнено представлено на рис. 3.1.

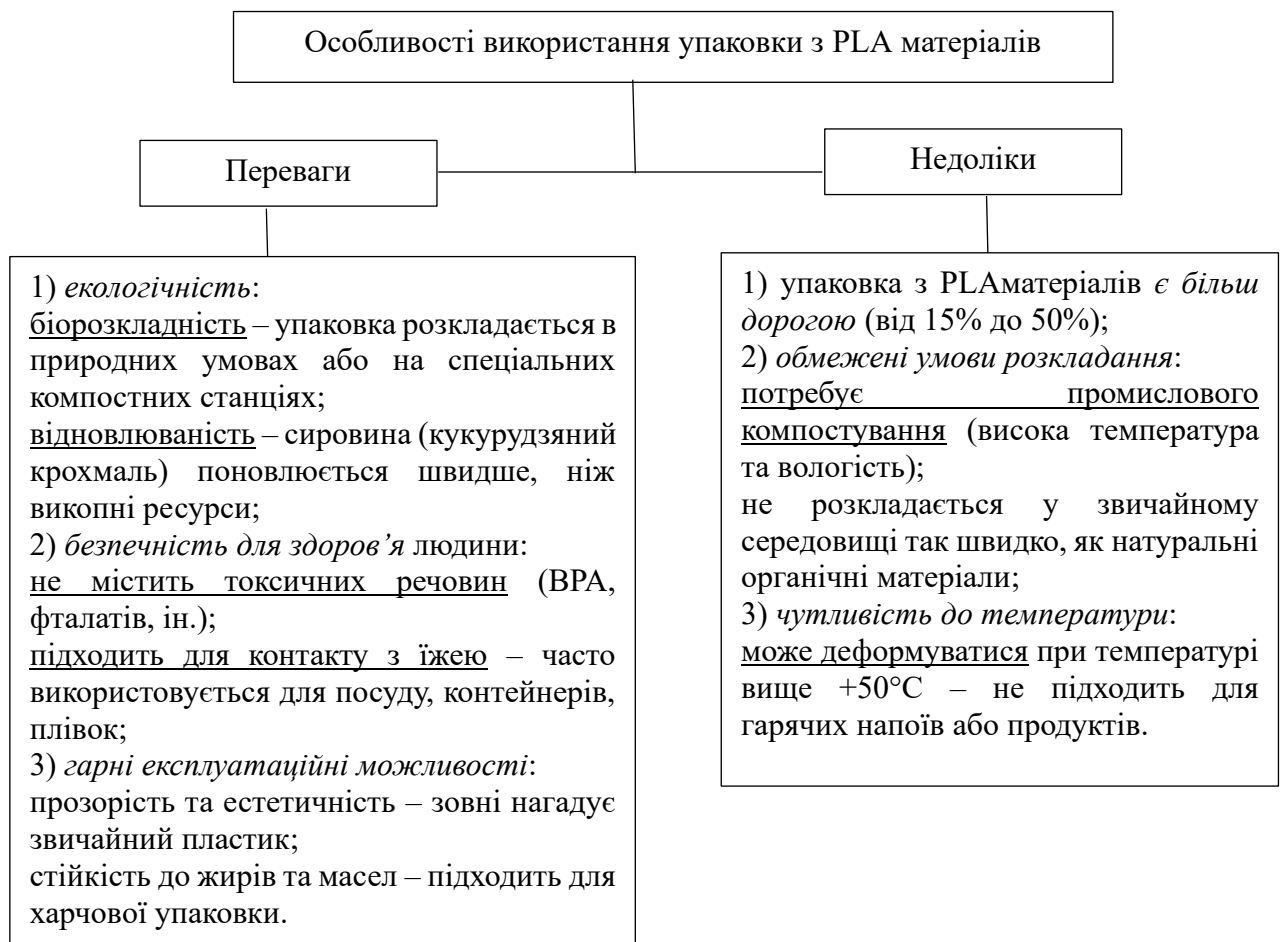

Рисунок 3.1 – Переваги та недоліки використання PLA упаковки

Джерело: узагальнено та формалізовано на основі управлінської звітності

Результати аналізу попиту на екологічну упаковку, які були замовлені менеджментом Заводу пакування «РОТЕКС» та містяться в управлінському звіті дозволяють говорити про зростаючу тенденцію попиту. У звіті наводяться дані, що понад половина (54%) українських споживачів віком від 18 до 34 років віддають перевагу продуктам з екологічною упаковкою. У віковій групі 35–54

років цей показник становить 33%, а серед осіб старше 55 років – 25% [8]. Також наводяться дані, що споживачі харчових продуктів та косметики все частіше віддіють перевагу тим товарам, упаковка яких зроблена з біорозкладних матеріалів. Експерти компанії Manu Packaging зазначають, що «ключовими драйверами трансформації галузі стали: екологічна свідомість споживачів; цифровізація й персоналізація; регуляторні зміни, особливо в Європі; прагнення до автентичності та унікальності» [25].

Слід зазначити, що пропозиції на українському ринку екологічної упаковки стрімко розвивається, а виробники екологічної упаковки відмічають переваги, наголошуючи на тому, що досягається економія поточних витрат. Український виробник упаковки компанія «Запаковано» зазначає, що впровадження екологічно орієнтованих пакувальних рішень демонструє значний потенціал для оптимізації логістичних витрат у діапазоні від 6 до 10%. Цей ефект зумовлений, насамперед, меншою вагою та об'ємними характеристиками екологічних матеріалів, що позитивно впливає на забезпечення ефективності транспортування. Аналіз середньострокових економічних наслідків переходу на екологічне пакування виявляє кілька ключових аспектів, що позитивно впливають на прибутковість бізнесу: суттєве скорочення витрат, пов'язаних із транспортуванням та складським зберіганням продукції; зменшення матеріаломісткості продукції внаслідок мінімізації відходів виробництва; посилення споживчої лояльності серед екологічно свідомих клієнтів, що стимулює потенційних клієнтів підприємств, що виробляють упаковку, переходити саме на екологічні її види; фінансова превенція потенційних штрафних санкцій у контексті посилення регуляторного екологічного законодавства [10].

Щодо налаштування техніко-технологічної бази у зв'язку з переходом на матеріали PLA, то воно є не суттєвим, проте потребує реалізації низки технічних заходів. Потребує адаптації параметри нагріву та охолодження термоформуальної машини, що пов'язано з меншою температурою плавлення PLA порівняно з традиційним пластиком. Також потрібно модифікувати форми

для лиття під тиском через іншу усадку PLA. Але витрати на дані налаштування є не суттєвими. При переході на виробництво упаковки з PLA сировини є характерними для виробничого процесу (рис. 3.2).

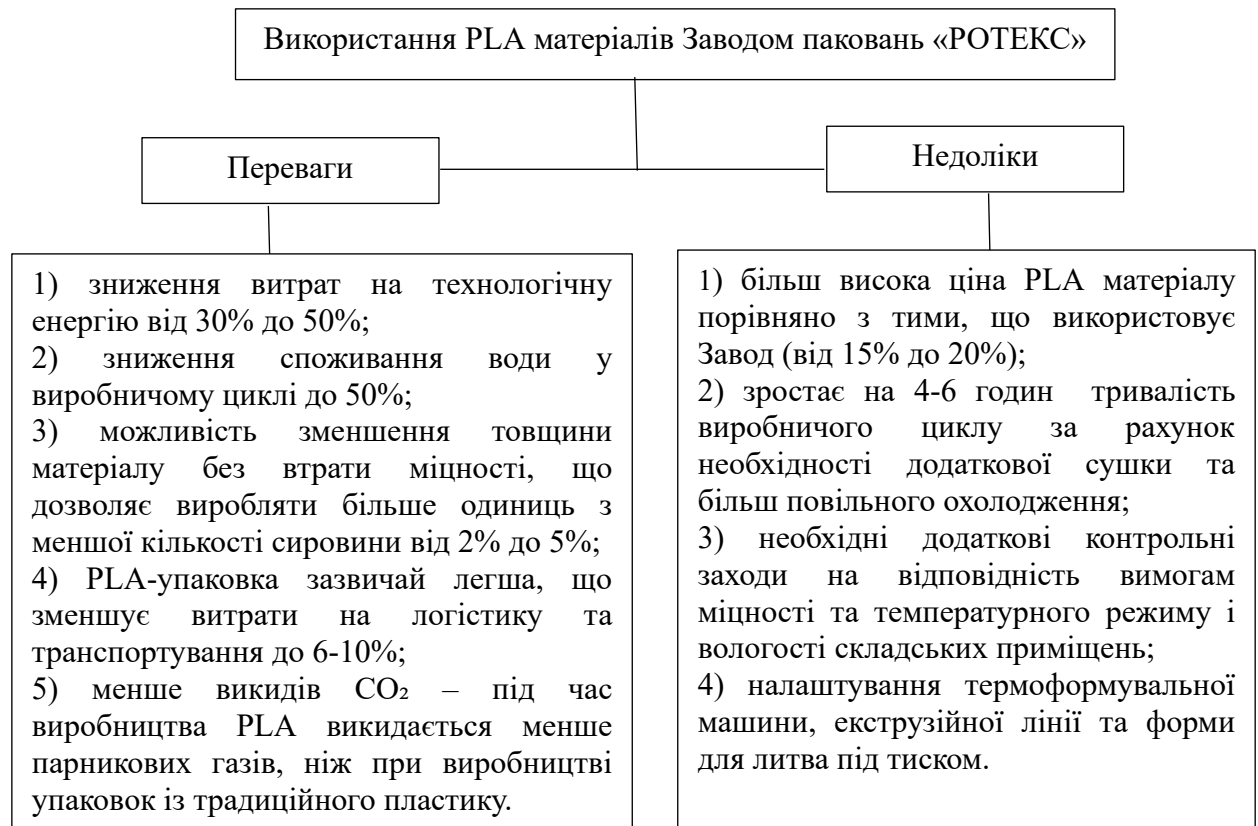

Рисунок 3.2 – Переваги та недоліки використання PLA сировини ТОВ «Завод пакування «РОТЕКС»

Джерело: узагальнено та формалізовано на основі управлінської звітності

Так як матеріали PLA є гігроскопічними, то попередньо необхідно здійснити додаткову сушку, що займає від 4 до 6 годин часу. Також відбувається збільшення тривалості виробничого циклу за рахунок більш повільного охолодження порівняно з традиційними пластиками. Ефектами у виробничій сфері є економія води (до 38%) та значно менший рівень енергомісткості (менше на 46%)³. Також слід відмітити таку особливість як меншу гнучкість PLA, ніж полістирол чи поліетилен, що зумовлює необхідність здійснення додаткового контрольного заходу, такого як тестування на відповідність вимогам міцності. Також потрібно більш ретельно слідкувати за рівнем вологості та темпареатруи у складському

³ Дані показники були характерними для виробництва невеликої партії упаковки з PLA матеріалів у 2024 р.

приміщенні. Проте посилені контрольні заходи також не вимагають додаткових витрат.

Узагальнюючи переваги та недоліки переходу на виробництво PLA матеріали можемо говорити про те, що вплив на зміну потреби в оборотних активах може відбуватися за рахунок зміни тривалості обороту на певному етапі операційного циклу та зміни добової потреби в оборотних активах для певного елементу оборотних активів.

3.2 Економічне оцінювання доцільності реалізації розробленої бізнес-пропозиції

Перш ніж характеризувати можливі ефекти у сфері більш ефективного використання оборотних активів, доцільно зробити оцінювання того, а на скільки дана пропозиція є вигідною або невигідною для реалізації ТОВ «Завод пакування «РОТЕКС». Для здійснення такого обґрунтування доцільно зробити прогнозне оцінювання доходів та витрат за умови, що підприємство буде використовувати для виготовлення упаковки PLA матеріали.

За основу порівняння будуть прийняті економічні параметри виробництва та продажу продукції у 2024 р. Частка чистого доходу від виробництва та продажу упаковки у загальній його величині становить 73,8% або 151390 тис.грн (рис. 3.3). Частка чистого доходу від продажу упаковки продуктовим компаніям у загальній його величині становить 29,1% або 59708 тис.грн. Якщо Завод пакування «Ротекс» для продуктових компаній продавав би упаковку, яка виготовлена з PLA матеріалів, то параметри продажів та поточні витрати були б іншими.

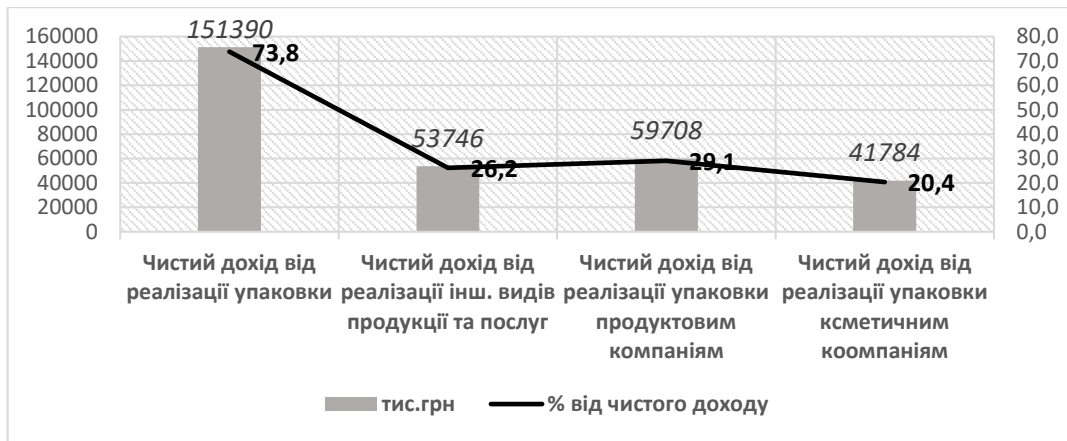

Рисунок 3.3 – Структура чистого доходу за видами продукції та послуг Заводу пакування «РОТЕКС» у 2024 р.

Джерело: дані управлінської звітності

Так, враховуючи те, що середньоринкова вартість на упаковку з PLA матеріалів є більшою в середньому на 18,5% від тієї, що продає підприємство продуктивним компаніям, то чистий дохід від продажу упаковки би бути таким:

$$\text{Чистий дохід}_{\text{упак.прод.}} = 59708 * 1,185 = 70754 \text{ тис.грн}$$

Щодо поточних витрат, то витрати на виробництво та реалізацію упаковки для продуктивних компаній, то у 2024 р. вони становили 58565 тис.грн (рис. 3.4). Щоб зробити прогнозне оцінювання поточних витрат за умови реалізації бізнес-пропозиції необхідно знати їх структуру за основними калькуляційними статтями, яка за даними управлінської звітності формалізовано представлена у табл. 3.1.

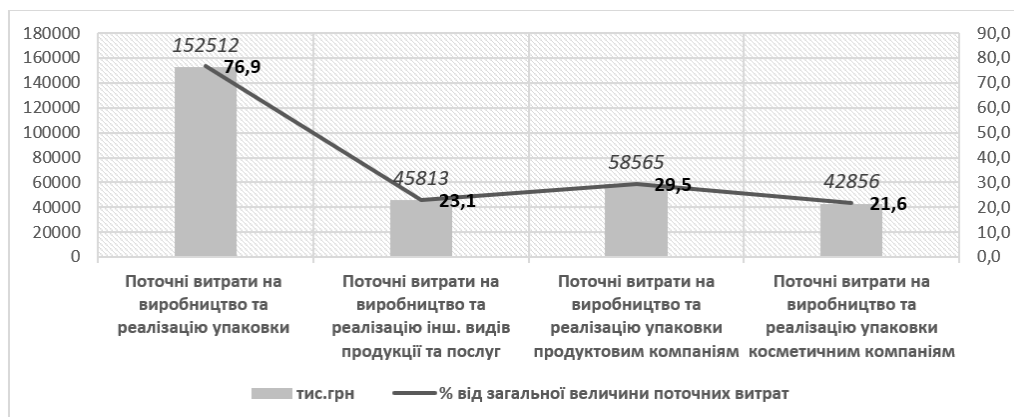

Рисунок 3.4 – Структура поточних витрат за видами продукції та послуг Заводу пакування «РОТЕКС» у 2024 р.

Джерело: дані управлінської звітності

Таблиця 3.1 – Показники структури поточних витрат а виробництво та реалізацію упаковки для харчових компаній у 2024 р.

Статті поточних витрат на упаковку для харчових підприємств	Тис.грн	% до загальної величини поточних витрат на упаковку для харчових підприємств	% до загальної величини поточних витрат
Загальна величина поточних витрат	58565	100	29,5
Матеріальні витрати	40609	69,3	20,5
сировина	27232	46,5	13,7
вода на технологічні потреби	731	1,2	0,4
енергія на технологічні потреби	12646	21,6	6,4
Заробітна плата з нарахуваннями	4755	8,1	2,4
Амортизація	4398	7,5	2,2
Інші витрати	8802	15,0	4,4

Джерело: дані управлінської звітності

Базуючись на визначених перевагах та недоліках виготовлення упаковки з PLA сировини, а також тих ефектах, що отримано Заводом паковань «РОТЕКС» у 2024 р. при виготовленні пробної партії упаковки з PLA матеріалів, визначено зміни за окремими статтями поточних витрат (рис. 3.5):

- зростання вартості сировини на 16,8%:

$$\text{Збільшення витрат на сировину} = 27232 * 0,168 = 3939 \text{ тис.грн}$$

- економія матеріалів внаслідок зменшення товщини матеріалу без втрати міцності:

$$\text{Економія витрат на сировину} = (27232 + 3939) * 0,02 = 623 \text{ тис.грн}$$

- зменшення витрат енергії на технологічні потреби:

$$\text{Економія енергетичних витрат} = 12646 * 0,46 = 5817 \text{ тис.грн}$$

- зменшення витрат води на технологічні потреби:

$$\text{Економія витрат на технологічну воду} = 731 * 0,38 = 278 \text{ тис.грн}$$

- зменшення витрат на транспортування:

$$\text{Економія транспортних витрат} = 2184 * 0,06 = 131 \text{ тис.грн}$$

На основі представлених розрахунків визначено величину загальної економії на поточних витратах яка буде становити:

$$\text{Загальна величина економії витрат} = 623 + 5817 + 278 + 131 = 6849 \text{ тис.грн}$$

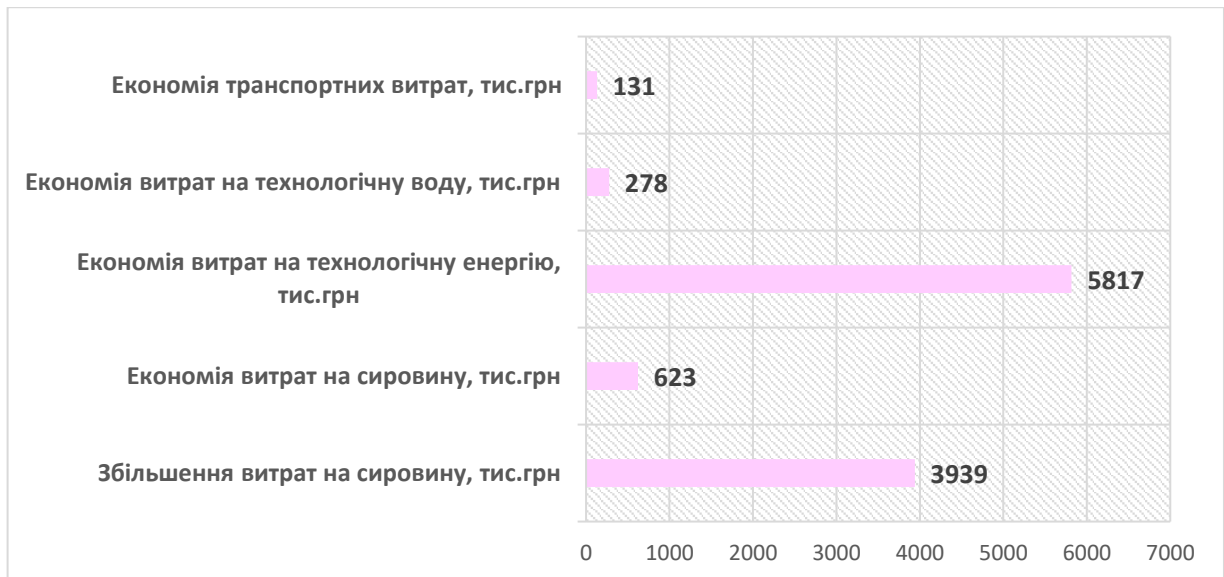

Рисунок 3.5 – Показники змін поточних витрат на виробництво упаковки з PLA сировини для харчових підприємств

Джерело: розраховано та формалізовано на основі управлінської звітності

З урахуванням зазначеної величини економії та збільшення поточних витрат визначено загальну їх суму, що узагальнено та формалізовано у табл. 3.2.

Таблиця 3.2 – Показники прогностичних поточних витрат на виробництво та реалізацію упаковки з PLA матеріалів для харчових компаній

Статті поточних витрат	Тис.грн	Зміни порівняно з витратами на виробництво харчової упаковки з традиційних матеріалів	
		Тис.грн	Темпи приросту (+) (зменшення) (-)
Матеріальні витрати	37830	-2779	-6,8
сировина	30548	3316	12,2
вода на технологічні потреби	453	-278	-38,0
енергія на технологічні потреби	6829	-5817	-46,0
Заробітна плата з нарахуваннями	4755	0,0	0,0
Амортизація	4398	0,0	0,0
Інші витрати	8671	-131	-1,5
Загальна величина поточних витрат	55655	-2910	-5,0

Джерело: розраховано та формалізовано на основі управлінської звітності

Отримані прогностичні результати свідчать про те, що за рахунок визначених ефектів від використання PLA матеріалів для виробництва харчової упаковки Завод пакування «РОТЕКС» може отримати економію на поточних витратах

розміром 5%. Але така ситуація є можливою внаслідок того, то підприємство має сучасне високотехнологічне європейське обладнання, висококваліфіковану професійну досвідчену команду працівників. Відповідно, перехід до використання такого виду матеріалу має нульову капіталомісткість, що безпосередньо визначає вигідність такої бізнес-пропозиції.

Виходячи з того, що собівартість харчової упаковки з PLA матеріалів є менш витратною для Заводу пакування «РОТЕКС», ніж з тих матеріалів, що виробляла компанія у 2024 р., можемо передбачити такий варіант розвитку ситуації. Підприємство може запропонувати своїм споживачам спробувати харчову упаковку з PLA матеріалів за такою ж ціною, якою вона була для упаковки з традиційних видів матеріалів. А надалі, можна поступово виходити на середньоринковий рівень цін на упаковку з PLA матеріалів. Результати прогнозних розрахунків щодо такого варіанту розвитку подій представлені у табл. 3.3, де розглянуто 2 варіанти. Перший – коли харчова упаковка з PLA матеріалів продається за цінами менше ринкових, тобто як упаковка з традиційних матеріалів. Другий – харчова упаковка з PLA матеріалів продається за середньоринковими цінами, які є більшими в середньому на 18,5%.

Таблиця 3.3 – Показники прогнозних фінансових результатів за умови реалізації бізнес-пропозиції

Показники	2024 р.	Бізнес-пропозиція	
		Перший варіант	Другий варіант
Виручка від продажу харчової упаковки	59708	59708	70754
Загальна величина поточних витрат на виробництво та реалізацію харчової упаковки	58565	55655	55655
Операційний прибуток	1144	4054	15100
Чистий прибуток	938	3324	12382

Джерело: розраховано та формалізовано на основі управлінської звітності

Цілком логічно, що найбільш високі фінансові результати у вигляді операційного та чистого прибутків будуть за умови реалізації бізнес-пропозиції в другий спосіб, коли при зменшенні поточних витрат на харчову упаковку ціна її реалізації на ринку є більшою на 18,5%. Проте, реалізація бізнес-пропозиції за

першим варіантом є більш реалістичною, так як дозволяє поступово впроваджувати культуру екологічного споживання. Крім того, поступово в рамках інтеграції до ЄС можуть посилюватися регуляторні вимоги в частині забезпечення більш безпечної та екологічної упаковки і не тільки у сфері харчового пакування.

Про вигідність переходу на PLA матеріали для упаковки свідчать результати розрахунку рентабельності продукції та її продажу (рис. 3.6). Так, за умови, якщо Завод пакувань «РОТЕКС» буде продавати харчову упаковку з PLA матеріалів за такою ж ціною, як з традиційних матеріалів, то рентабельність продукції за операційним прибутком буде більшою на 5,3% ніж у 2024 р. Рентабельність реалізації продукції також зросте з 1,6% у 2024 р. до 5,6%, тобто більше ніж в три рази.

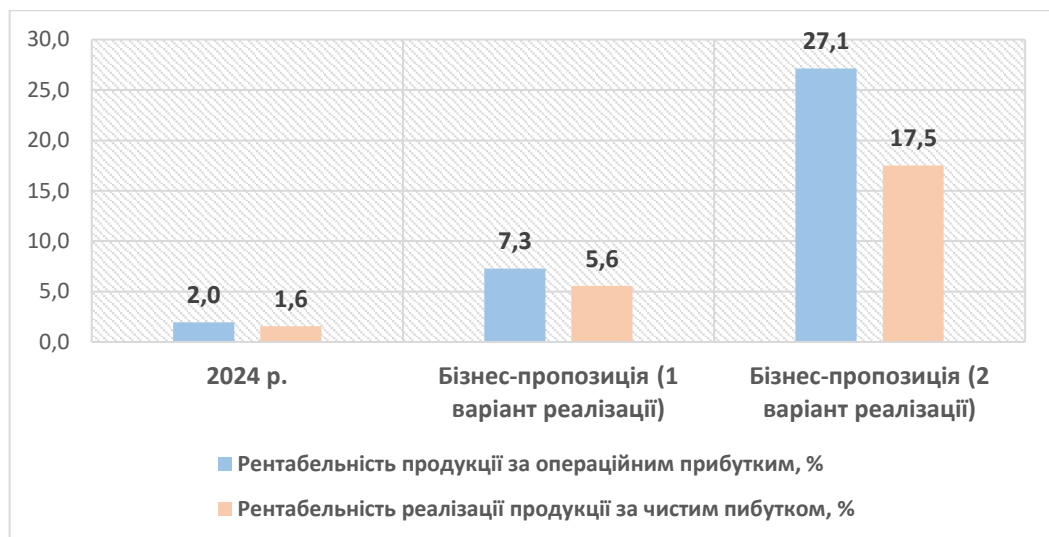

Рисунок 3.6 –Показники рентабельності продукції та продажу за умови реалізації бізнес-пропозиції

Джерело: розраховано та формалізовано на основі управлінської звітності

Також внаслідок реалізації бізнес-пропозиції очікується зменшення показників енерго- та матеріаломісткості харчової упаковки (рис. 3.7). Так, за умови реалізація бізнес-пропозиції в першій спосіб енергомісткість зменшиться в 1,86 рази (з 0,212 грн/грн до 0,114 грн/грн), матеріаломісткість – у 1,07 рази (з 0,680 грн/грн до 0,634 грн/грн).

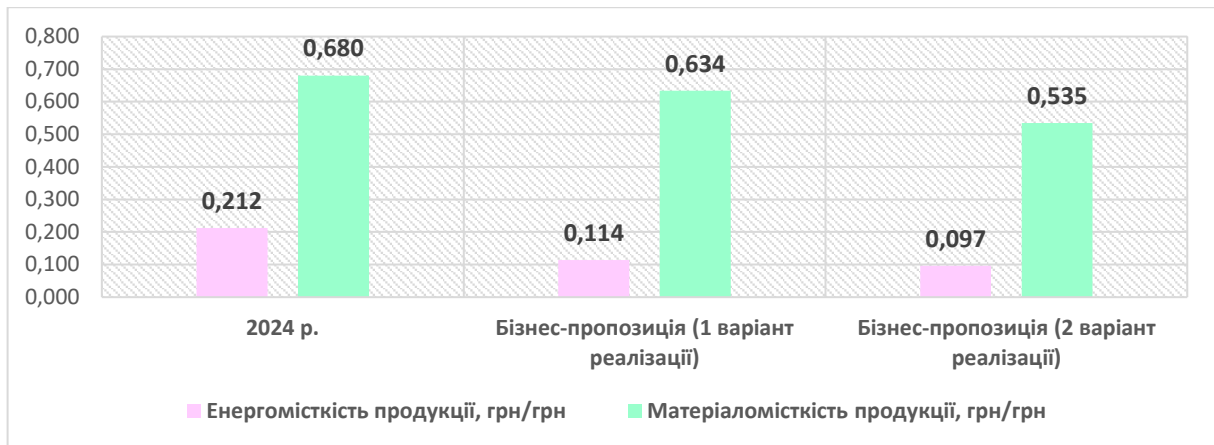

Рисунок 3.7 –Показники енерго- та матеріаломісткості виробництва харчової упаковки за умови реалізації бізнес-пропозиції

Джерело: розраховано та формалізовано на основі управлінської звітності

Узагальнюючи представлені розрахунки щодо доцільності переходу на виробництво упаковки з PLA матеріалів, можна зробити висновок, що такий перехід є економічно доцільним та супроводжується низкою екологічних та соціальних ефектів. Серед основних економічних ефектів є зниження енерго- та матеріаломісткості продукції, що зумовлює зниження поточних витрат та відповідно зростання фінансових результатів у вигляді операційного та чистого прибутку, а також рентабельності продукції та її продажу.

3.3 Прогнозне оцінювання впливу реалізації розробленої бізнес-пропозиції на ефективність використання оборотних активів ТОВ «Завод паковань «Ротекс»

Реалізація розробленої бізнес-пропозиції, спрямованої на перехід виробництва упаковки з PLA матеріалів, забезпечує економію матеріальних та енергетичних витрат, що безпосередньо відображається на величині нормованих оборотних коштів у виробничих запасах та незавершеному виробництві. За відсутності достатньої кількості даних, щоб зробити точне оцінювання змін потреби в оборотних активах для формування виробничих запасів та незавершеного виробництва, буде зроблено приблизне оцінювання змін відповідно до такої логіки. Річна величина матеріальних витрат у 2024 р. становила 142972 тис.грн, величина річної економії матеріальних витрат внаслідок переходу на PLAMатеріали – 2779 тис.грн або 1,94% від загальної величини матеріальних витрат. Для здійснення прогнозного оцінювання, на 1,94% буде зменшення потреба в оборотних активах для формування виробничих запасів та незавершеного виробництва.

Тобто величина економії буде становити:

$$\text{Вивільнення оборотних активів} = (18745 + 7273) * (-1,94/100) = 504,75 \text{ тис.грн}$$

Відповідно, середньорічна величина оборотних активів за умови реалізації бізнес-пропозиції буде такою:

$$\text{Середньорічна величина оборотних активів}_{\text{бізн.проп}} = 81005 - 504,75 = 80500 \text{ тис.грн}$$

Для здійснення прогнозних розрахунків показників ефективності використання оборотних активів потрібно визначити чистий дохід та чистий прибуток за умови реалізації бізнес-пропозиції. За умови реалізації бізнес-пропозиції за першим варіантом (без зміни ціни продажу упаковки) чистий дохід буде таким як фактична величина у 2024 р. За другим варіантом – величина буде більшою на 11046 тис.грн (70754 – 59708), тобто 216182 тис.грн.

Щодо чистого прибутку, то за умови реалізації бізнес-пропозиції за першим варіантом його величина збільшиться на 2386 тис.грн ($3324 - 938$), за другим – збільшиться на 11444 ($12382 - 938$). Тобто, прогнозна величина чистого прибутку за умови реалізації бізнес-пропозиції за першим варіантом буде становити 5486 тис.грн ($3100 + 2386$), за другим – 14544 тис.грн ($3100 + 11444$).

На основі прогнозної величини чистого доходу, чистого прибутку та середньорічної величини оборотних активів розраховано показники швидкості обороту (коефіцієнт оборотності) та рентабельність оборотних активів. Результати формалізовано на рис. 3.8.

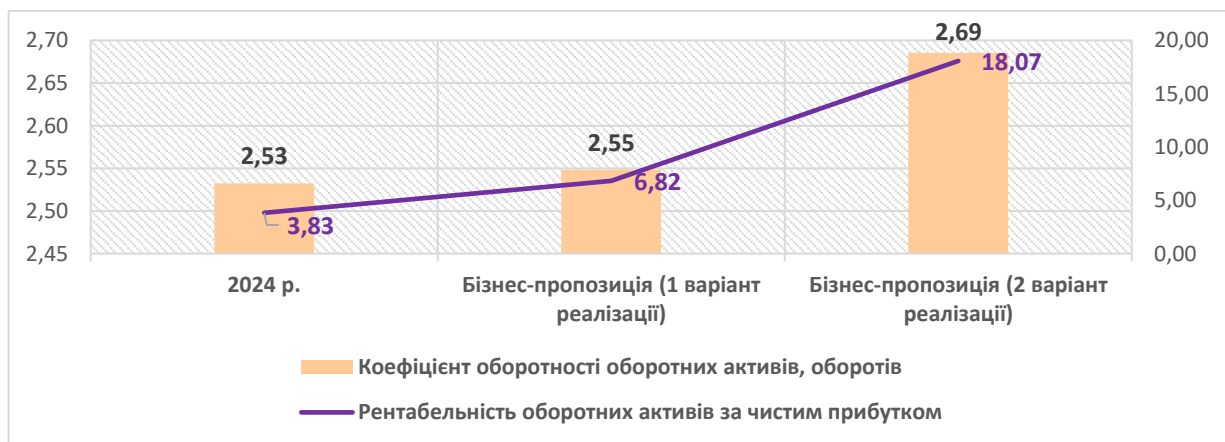

Рисунок 3.8 – Прогнозні показники ефективності використання оборотних активів за умови реалізації бізнес-пропозиції

Джерело: розраховано та формалізовано на основі управлінської звітності

Так як внаслідок реалізації бізнес-пропозиції відбулося вивільнення оборотних активів та зростання фінансових результатів, відповідно прогнозні показники ефективності використання оборотних активів характеризуються позитивною тенденцією. Так, для першого варіанту реалізації бізнес-пропозиції, який є більш реалістичним, коефіцієнт оборотності збільшився з 2,53 обороти до 2,55 обороти. Рентабельність оборотних активів за чистим прибутком збільшилася з 3,83% до 6,82%. Більш впливовим фактором на зміну рентабельності оборотних активів була зміна (зростання) рентабельності реалізації продукції (рис. 3.9). Так, за умови реалізації бізнес-пропозиції за першим варіантом, внаслідок збільшення рентабельності продажу продукції з 1,51% у 2024 р. до 2,67% рентабельність

оборотних активів збільшиться на 2,96%. А внаслідок прискорення оборотності оборотних активів з 2,53 обороти у 2024 р. до 2,55 обороти рентабельність оборотних активів збільшиться на 0,02%.

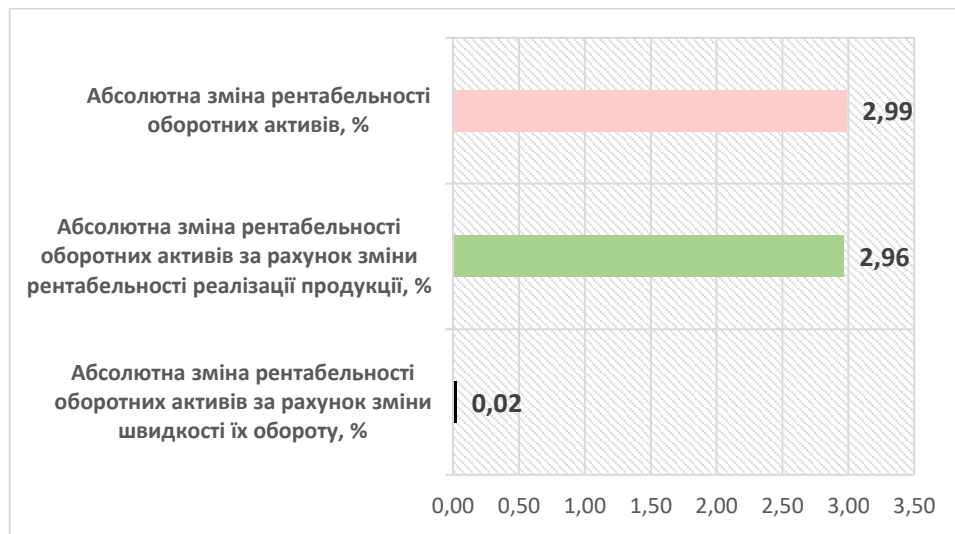

Рисунок 3.9 – Прогнозні показники впливу факторів на зміну рентабельності оборотних активів за першим варіантом реалізації бізнес-пропозиції

Джерело: розраховано автором на основі узагальнень

Узагальнюючи представлені результати (табл. 3.4) можна зробити висновок, що розроблена бізнес-пропозиція забезпечить економічні ефекти в аспекті не тільки використання оборотних активів Заводу паковань «РОТЕКС».

Таблиця 3.4 – Узагальнюючі результати впливу бізнес-пропозиції на фінансово-економічні результати діяльності ТОВ «Завод паковань «Ротекс»

Показники	2024 р.	З урахуванням реалізації бізнес-пропозиції (1 варіант)	Зміни до 2024 р.	
			абсолютні	темпи приросту(зменшення), %
1	2	3	4	5
Чистий дохід, тис.грн	205136	205136	0	0
Операційні витрати	198326	195416	-2910	-1,47
Чистий прибуток, тис.грн	3100	5486	2386	76,97
Оборотні активи, тис.грн	81005	80500	-505	-0,62
Рентабельність продажу продукції, %	1,51	2,67	1,16	x

Продовження таблиці 3.4

1	2	3	4	5
Рентабельність оборотних активів, %	3,83	6,81	2,99	x
Коефіцієнт оборотності оборотних активів, оборотів	2,53	2,55	0,02	0,63
Матеріаломісткість харчової упаковки, грн/грн	0,68	0,634	-0,046	-6,76
Витратомісткість продукції, грн/грн	0,97	0,95	-0,014	-1,47

Так, внаслідок зменшення витратомісткості продукції на 1,47% відбувається зростання чистого прибутку на 2386 тис.грн, що забезпечує більш високі показники рентабельності реалізації продукції на 1,16%.

ВИСНОВКИ

Узагальнюючи результати проведеного дослідження можна зробити такі висновки.

1. Вивчення наукових джерел, в яких представлені результати дослідження сутнісної природи оборотних активів, дозволяє говорити про те, що серед науковців відсутньою є однозначність у цьому питанні. Узагальнення результатів проведеного дослідження дозволили дійти висновку, що оборотні активи доцільно розглядати на основі поєднання різних наукових підходів. З точки зору об'єктної складової оборотні активи це частина активів підприємства, термін використання яких обмежено операційним циклом або 12 місяцями з дати складання балансу. Основою метою вкладень в оборотні активи є забезпечення безперервності господарської діяльності та отримання економічних вигід.

2. У науковій економічній та фінансовій літературі прийнято виділяти такі групи оборотних активів в операційному циклі: грошові кошти та їх еквіваленти, виробничі запаси, незавершене виробництво, готова продукція та дебіторська заборгованість. Кожен з визначених елементів характеризується особливими економічними властивостями, що визначають специфіку їх функціонування в операційному циклі підприємства.

3. Оцінювання ефективності використання оборотних активів здійснюється переважно за двома критеріями – швидкості обороту та прибутковості. В межах визначених критеріїв розраховуються відповідні показники та здійснюється факторний аналіз, з точки зору визначення впливу ключових факторів на зміну потреби у фінансуванні оборотних активів або їх прибутковості.

4. Практична частина даної КБР виконувалася за матеріалами ТОВ «Завод пакувань «Ротекс», яке спеціалізується на виробництві та продажу пакувальних матеріалів. Його основна діяльність сфокусована на виготовленні гофрованого паперу та картону, а також паперової та картонної тари. Підприємство пропонує

послуги друку іншої продукції, а також виготовлення друкарських форм і надання поліграфічних послуг. Одним із основних видів діяльності є виробництво тари з пластмас та інші види видавничої діяльності. На заводі пакувань «РОТЕКС» станом на кінець 2024 р. працювало 84 особи, що менше ніж у 2019 р. на 17 осіб або на 16,8%. Аналіз бізнес-середовища діяльності досліджуваного підприємства дозволяє зробити висновки, що вітчизняний ринок упаковки та поліграфічних послуг є висококонкурентним. Проте, Завод пакувань «Ротекс» забезпечує свої конкурентні переваги за рахунок наявної сучасної техніко-технологічної бази, високопрофесійної та креативної команди, індивідуальному підходу до кожного клієнта компанії.

5. Результати оцінювання ефективності використання оборотних активів, дозволили дійти таких висновків. Протягом 2020 – 2024 рр. спостерігається зростаюча динаміка як середньорічної величини оборотних активів, так і її частки у загальній величині активів. Так, якщо у 2020 р. частка оборотних активів у їх загальній величині становила 35,3%, то у 2024 р. відбулося збільшення до 74,9%. У 2024 р. інтенсивність зростання оборотних активів була найбільш високою за досліджуваний період, а середньорічна величина оборотних активів у 2024 р. порівняно з 2020 р. збільшилася у 2,43 рази. В структурі оборотних активів також відбулися суттєві зміни. У 2020 р. частка запасів у середньорічній величині оборотних активів становила 7,6%, у 2024 р. цей показник сягнув 55,2%. Натомість частка дебіторської заборгованості зменшилася з 89,8% у 2020 р. до 43% у 2024 р., тобто майже вдвічі. Зростання величини запасів потребує додаткового фінансування. Протягом 2019 – 2024 рр. спостерігається дефіцит власних оборотних коштів та довгострокових коштів для фінансування запасів. Тобто фінансування потреби в оборотних коштах покривається за рахунок поточних зобов'язань. На окрему увагу звертає динаміка змін величини грошових коштів та їх еквівалентів, яка станом на кінець 2019 р. та 2024 р. була від'ємною. Це зумовлено використанням банківського овердрафту. Овердрафт є короткостроковим кредитним механізмом, який надає підприємству можливість здійснювати платежі понад залишок коштів на рахунку. Така ситуація є

свідченням тимчасового дефіциту високоліквідних активів та необхідність залучення додаткових фінансових ресурсів для покриття зобов'язань підприємства.

Результати розрахунку показників швидкості обороту оборотних активів дозволяють зробити висновок про спадну динаміку коефіцієнту оборотності оборотних активів. Так, якщо у 2020 р. значення показника було 4,7 обороти, то у 2024 р. відбулося зниження до 2,5 обороти або у 1,88 рази. На дану тенденцію негативно вплинув фактор уповільнення швидкості обороту запасів, яка скоротилась у 2024 р. порівняно з 2020 р. у 13,3 рази. Результати факторного аналізу зміни потреби у фінансуванні оборотних активів дозволяють зробити висновок, що у 2024 р. порівняно з 2023 р. за рахунок уповільнення оборотності оборотних активів потреба у збільшенні фінансування оборотних активів зросла на 15,96 млн.грн. Щодо рентабельності оборотних активів, то найбільш високим значення показника було у 2021 р. – 15,3%, найменшим у 2023 р. – 3,4%. Факторний аналіз змін рентабельності оборотних активів дозволяє зробити висновок, що уповільнення їх оборотності негативно відобразилося на динаміці рентабельності.

6. Базуючись на результатах аналізу тривалості операційного циклу досліджуваного підприємства було зроблено висновок, що основні резерви прискорення оборотності можна розглядати в аспекті управління виробничими запаси та готовою продукцією. Одним із суттєвих факторів впливу на прискорення оборотності оборотних активів Заводу паковань «Ротекс» є зменшення виробничих та невиробничих витрат, тобто собівартості продукції. Результати аналізу матеріало-, енерго- та витратомісткості продукції свідчать про те, що суттєвих змін протягом досліджуваного періоду не відбулося. Проте, в управлінському звіті компанії зазначається, що середньогалузеве значення показника матеріаломісткості коливається на рівні 0,64-0,66 грн/грн, що є меншим ніж у досліджуваного підприємства. Середньогалузевий рівень енергомісткості у підприємств, що виготовляють упаковку коливається від 0,2 грн/грн до 0,22 грн/грн.

7. Сутність розробленої у КБР бізнес-пропозиції полягає у тому, щоб Завод паковань «Ротекс» поступово почав переходити на виробництво упаковки з компостованих матеріалів (PLA). Перевагою упаковки з PLA матеріалу є, перш за все, екологічність. Так, упаковка з PLA матеріалу розкладається в природних умовах або на спеціалізованих компостних станціях. PLA матеріали на основі кукурудзяного крохмалю відносяться до категорії відновлюваних та поновлюються швидше, ніж викопні ресурси. У ході виробництва PLA значно меншими є викиди парникових газів, ніж при виробництві традиційних видів пластику. Якщо розглядати переваги та недоліки для виробника, то перш за все варто відмітити те, що ефектами у виробничій сфері є економія води (до 38%) та значно менший рівень енергомісткості (менше на 46%). А основним недоліком є те, що ціна PLA матеріалу порівняно з тими, що використовує Завод може бути більшою від 15% до 20%). Так як Завод паковань «Ротекс» має сучасне високотехнологічне обладнання, відповідно додаткових витрат на переналаштування виробничого процесу не потрібно.

8. Для обґрунтування економічної доцільності реалізації розробленої бізнес-пропозиції за основу було прийнято параметри діяльності 2024 р. Зроблено припущення, що упаковку для харчових продуктів буде вироблено з PLA матеріалів. Слід зазначити, що частка харчової упаковки у загальному обсязі виробництва та реалізації становить 29,1%. Базуючись на структурі собівартості харчової упаковки яку виробляло підприємство з традиційних матеріалів у 2024 р. було пораховано величину змін витрат, які виникають внаслідок переходу на PLA сировину. Так, при виробництві харчової упаковки з PLA сировини будуть досягатися такі річні види економії: за рахунок економії матеріалів – 623 тис.грн; економія на енерговитратах – 5817 тис.грн; економія витрат на технологічну воду – 278 тис.грн; економія транспортних витрат – 131 тис.грн. Загальна річна величина економії – 6849 тис.грн. За рахунок більш високої ціни на PLA матеріали збільшення витрат на сировину буде становити 3939 тис.грн. За таких параметрів річна собівартість виробництва та реалізації упаковки з PLA матеріалів буде менше на 5%.

Так як виробництво упаковки для харчових продуктів є більш економічним, то продавати таку упаковку Завод пакування може як за ринковими цінами, які є більш високими (від 15% до 50%), так і не підвищуючи ціну продажу упаковки порівняно з тими, які існують для харчової упаковки з традиційних матеріалів. Такі дві альтернативи реалізації бізнес-пропозиції були розглянуті у роботі. Перша альтернатива, коли ціна продажу харчової упаковки з PLA матеріалів не підвищується, друга альтернатива – це продажі за ринковою ціною, яка є більшою мінімум на 16,8%. Безумовно, другий варіант реалізації бізнес-пропозиції є більш вигідним за показниками прибутків та рентабельності. Проте, перший варіант гарантовано забезпечить продажі упаковки і клієнти поступово звикнуть до переваг та менш чутливо в подальшому можуть реагувати на більш високу ціну екологічної упаковки.

9. Результати оцінювання впливу реалізації розробленої бізнес-пропозиції на ефективність використання оборотних активів Заводу пакування «Ротекс» є такими. Вивільнення середньорічної величини оборотних активів можуть становити 504,75 тис.грн. Коефіцієнт оборотності за першим варіантом реалізації бізнес-пропозиції може зрости з 2,53 до 2,55 обороти, а рентабельність оборотних активів з 3,83% до 6,82%. На зростання рентабельності оборотних активів суттєвого вплинуло зростання рентабельності продажу продукції, внаслідок зменшення витратності виробництва харчової упаковки з PLA матеріалів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Білик М. Д., Павловська О. В., Притуляк Н. М., Невмержицька Н. Ю. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. К.: КНЕУ, 2005. 592 с.
2. Бабина О.М. Стан та перспективи розвитку поліграфічної промисловості України в контексті маркетингу. *Економіка та суспільство*. 2022. №44. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1820/1756> (дата звернення: 18.03.2025).
3. Базилінська О.Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика: навчальний посібник. / 2-ге вид. К.: ЦУЛ, 2011. 328 с.
4. Бізнес-діагностика підприємства : навч. посіб. / Г. О. Швиданенко, А. І. Дмитренко. К. : КНЕУ, 2013. 448 с.
5. Власова Н. О., Круглова О. А., Безгінова Л. І. Фінанси підприємств : навч. посібник. Київ : ЦНЛ, 2007. 271 с.
6. Гринюк І. Економічна сутність оборотних активів та їх типологія. *Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal*. 2016. URL: <https://ageconsearch.umn.edu/record/256865/?v=pdf> (дата звернення: 24.02.2025).
7. Донін Є.О. Особливості сучасних підходів щодо специфіки класифікації оборотних активів підприємства. *Економіка і організація управління*. 2018. № 1 (29). С.75-85.
8. Доповідь: молодь надає перевагу екологічній упаковці. URL: https://ua-retail.com/2024/03/doslidzhennya-molod-nadaye-perevagu-ekologichnij-upakovci/?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 04.04.2025).
9. Дядюк М. А., Васильєва В. В. Оборотні активи як об'єкт управління у процесі розробки та прийняття господарських рішень. *Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг*. 2012. Вип. 1(1). С. 263- 271.

10. Екологічна упаковка, яка знижує витрати і приваблює клієнтів. URL: https://firtka.if.ua/blog/view/ekologichna-upakovka-iaka-znizhuie-vitrati-i-privabliuie-kliientiv?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 05.04.2025).
11. Економіка підприємства : підручник / [Г. О. Швиданенко, К. С. Бойченко, В. Г. Васильков та ін.] ; за заг. та наук. ред. проф. Г. О. Швиданенко. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ : КНЕУ, 2019. 551 с.
12. Капітал, основні та оборотні засоби підприємства: навч. посіб. / П.В. Круш, О.В. Клименко, В.І. Подвігіна, В.О. Гулевич. К.: Центр учбової літератури, 2008. 328 с.
13. Колодізев О., Азізова К. Управління оборотними активами промислових підприємств: сучасні підходи. *Економіка та суспільство*. 2021. №23. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/310/297> (дата звернення: 24.02.2025).
14. Лігоненко Л. О. Фінанси підприємства : конспект лекцій [Електронний ресурс]. URL : <http://bib.convdocs.org/v19912/> (дата звернення: 24.02.2025).
15. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#n17> (дата звернення: 24.02.2025).
16. Нашкерська Г. В. Фінансовий облік : навч. Посібник. К. : Кондор, 2005. 503 с.
17. Непочатенко О. О., Мельничук Н.Ю. Фінанси підприємств: підручник. К.: «Центр учбової літератури», 2013. 504 с.
18. Носов П.Л., Купалова Г.І. Сучасна класифікація оборотних активів. *Економіка і держава*. 2014. № 7. С. 43–46.
19. Піскульова І. В., Омельченко Л. С. Аналіз стратегій управління оборотними активами промислових підприємств. *Економіка: реалії часу*. 2015. №3(19). С. 178-183.

20. Піскульова І. В., Омельченко Л. С. Збалансована система управління оборотними активами промислових підприємств. Економічний простір: Зб. наук. пр. Дніпропетровськ: ПДБА, 2015. № 93. С. 241-249.
21. Полторак А.С. Оцінка ефективності використання оборотних активів на підприємствах сільського, лісового та рибного господарства України. *Агросвіт*. 2013. № 17. С. 60-64.
22. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства. К.: Знання, 2005. 662 с.
23. Соляник Л.Г. Оборотні засоби промислового підприємства: оптимізація управління: монографія. Дніпропетровськ: Вид-во НГУ, 2009. 239 с.
24. Терещенко О.О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання. Навч. посіб-ник. К.: КНЕУ, 2003. 554 с.
25. Тренди дизайну пакування у 2025 році: як привабити споживача. URL: <https://manupackaging.ua/2025/03/27/11/57/43/11510/trendi-dizajnu-pakuvannya-u-2025-roci-yak-privabiti-spozhivacha/bez-kategorii/admin/> (дата звернення: 05.04.2025).
26. Філімоненков О. С. Фінанси підприємств : навч. Посібник. / 2-ге вид., перероб. і доп. К. : МАУП, 2004. 328 с.
27. Фінанси підприємств: підручник / кер. авт. кол. і наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогін. 8-ме вид., перероб. та доп. К.: КНЕУ, 2013. 519 с.
28. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / М.Д. Білик, О.В. Павловська, Н.М. Притуляк, Н.Ю. Невмержицька. К.: КНЕУ, 2005. 592 с.
29. Фінансовий менеджмент / Г.О. Крамаренко, О.Є. Чорна. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 520 с.
30. Шаповал Г.М. Вартісно-орієнтоване управління оборотними активами корпоративних підприємств будівельної галузі : автор. на здоб. наук. ступ. канд. економ. наук. 08.00.04. Харків : 2014. 24 с.
31. Швиданенко Г.О., Шевчук Н.В. Управління капіталом підприємства : навч. посібн. К. КНЕУ, 2007. 440 с.

32. Clarity Project. URL: <https://clarity-project.info/edr/38639357/yearly-finances> (дата звернення 12.03.2025).
33. You Control. URL: https://youcontrol.com.ua/ru/catalog/company_details/38639357/ (дата звернення: 12.03.2025).
34. Rotecs. Офіційний сайт. URL: <http://rotecs.kiev.ua/> (дата звернення: 12.03.2025).

ДОДАТКИ

Додаток А

Таблиця А.1 – Компоненти поняття «оборотні активи»

Автори	Компоненти поняття											
	Гроші та їх еквіваленти	Активи	Сировина, паливо, матеріали, малоцінні предмети та предмети, швидко зношуються	Інше майно	Майнові цінності	Матеріальні цінності	Грошові цінності	Майно	Засоби	Грошові кошти	Кошти	Матеріально-речовинні цінності
Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [17]	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Господарський кодекс України [9]	-	-	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-
Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 Подання фінансової звітності» [16]	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Бланк І. О. [5]	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-
Базилінська О. Я. [2]	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Власова Н. О. [7]	-	-	-	-	-	+	+	-	-	-	-	-
Гринюк І. М. [10]	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-
Демченко Т. А. [11]	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ермасова Н. Б. [13]	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-
Нашкерська Г. В. [18]	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-
Донін Є. О. [12]	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-
Коваленко Л. О. [14]	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Перерва П. Г., Кобєлєва Т. О., Товажнянський В. Л. [19]	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-
Поліщук М. П. [21]	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	+
Філімоненков О. С. [23]	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	+
Чухно І. С. [25]	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-
Шелудько В. М. [27]	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Усього	2	6	1	1	2	1	1	1	1	4	1	2

Джерело: [13]

Таблиця А.2 – Класифікація оборотних активів

№	Класифікаційна ознака	Вид оборотних активів
1.	Залежно від участі в кругообігу	- оборотні активи у сфері виробництва - оборотні активи у сфері обігу
2.	За видами	- запаси сировини, матеріалів, напівфабрикатів - запаси готової продукції - дебіторська заборгованість - грошові кошти - інші
3.	За способом відбиття в балансі підприємства	- матеріальні оборотні активи (запаси) - дебіторська заборгованість (кошти у розрахунках) - грошові кошти
4.	За формами функціонування	- матеріальні ОА - фінансові ОА
5.	За періодом функціонування	- постійна частина оборотних активів - змінна частина оборотних активів
7.	За характером джерел формування	-валові -чисті -власні
8.	За швидкістю обігу	- з високою швидкістю обігу; - з середньою швидкістю обігу; - з низькою швидкістю обігу
9.	За ступенем ліквідності	- абсолютно ліквідні - швидко ліквідні - мало ліквідні
10.	За рівнем цінності	- мінімально можливої цінності - середньо можливої цінності - потенційно високої можливої цінності
11.	За рівнем ризиків	-активи з виправданим ризиком -активи з підвищеним ризиком -активи з неприпустимим ризиком
12.	За видами ризиків	- активи з ризиком нереалізації - активи з ризиком неповернення боргів - активи з ризиком інфляції
13.	За ступенем захищеності від інфляції	- оборотні активи , що не піддаються інфляційним втратам - оборотні активи , що піддаються інфляційним втратам
14.	За рівнем прибутковості	-високоприбуткові -середньоприбуткові -неприбуткові -збиткові

Джерело: [22]

Таблиця А.3 – Структура грошових коштів у складі оборотних активів підприємства

Елемент грошових активів	Склад елементів
Грошові активи в національній валюті	касові залишки грошових активів; грошові кошти на розрахунковому рахунку; грошові кошти на спеціальних рахунках; грошові кошти «в дорозі»
Грошові активи в іноземній валюті	грошові кошти у валюті в касі; грошові кошти на валютному рахунку; грошові кошти на спеціальних валютних рахунках; валютні кошти «в дорозі»
Резервні грошові кошти у формі короткострокових фінансових вкладень	резервні грошові активи у формі короткострокових грошових інструментів; резервні грошові активи у формі короткострокових фондових інструментів

Джерело: [31, с. 342-343]

Таблиця А.4 – Уточнена методика розрахунку окремих показників ефективності використання оборотних активів на підприємствах України з урахуванням їх складу згідно Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013 р. № 73

Показник	Алгоритм розрахунку показника
Аналіз ділової активності	
Коефіцієнт оборотності оборотних активів (Число оборотів, віддача оборотних активів), раз	Ряд. 2000 гр. 3 ф. № 2 / (Ряд. 1195 гр. 3 ф. № 1 + Ряд. 1195 гр. 4 ф. № 1) / 2
Коефіцієнт оборотності грошових коштів та їх еквівалентів, раз	Ряд. 2000 гр. 3 ф. № 2 / ((Ряд. (1160+1165) гр. 3 ф. № 1 + Ряд. (1160+1165) гр. 4 ф. № 1) / 2)
Коефіцієнт оборотності коштів у розрахунках, раз	Ряд. 2000 гр. 3 ф. № 2 / ((Ряд. (1125+1130+1135+1155+1170+1190) гр. 3 ф. № 1 + Ряд. (1125+1130+1135+1155+1170+1190) гр. 4 ф. № 1) / 2)
Коефіцієнт оборотності запасів ТМЦ, раз	Ряд. 2000 гр. 3 ф. № 2 / ((Ряд. (1100+1110) гр. 3 ф. № 1 + Ряд. (1100+1110) гр. 4 ф. № 1) / 2)
Коефіцієнт оборотності чистих оборотних активів	Ряд. 2000 гр. 3 ф. № 2 / ((Ряд. (1195-1695) гр. 3 ф. № 1 + Ряд. (1195-1695) гр. 4 ф. № 1) / 2)
Тривалість оборотності оборотних активів (структурних елементів), дні	Кількість днів у періоді / Коефіцієнт оборотності оборотних активів (Число оборотів, віддача оборотних активів), раз
Тривалість оборотності грошових коштів та їх еквівалентів, дні	Кількість днів у періоді / Коефіцієнт оборотності грошових коштів та їх еквівалентів
Тривалість оборотності коштів у розрахунках, дні	Кількість днів у періоді / Коефіцієнт оборотності коштів у розрахунках
Тривалість оборотності запасів ТМЦ, дні	Кількість днів у періоді / Коефіцієнт оборотності запасів ТМЦ
Тривалість оборотності чистих оборотних активів (період обороту чистого робочого капіталу), дні	Кількість днів у періоді / Коефіцієнт оборотності чистих оборотних активів
Тривалість операційного циклу, дні	Тривалість оборотності (запасів ТМЦ + дебіторської заборгованості)
Тривалість оборотності оборотного капіталу, дні	Тривалість оборотності (запасів ТМЦ + дебіторської заборгованості – кредиторської заборгованості)
Вивільнення (залучення) оборотних активів внаслідок зміни їх оборотності, млн грн.	Зміна тривалості оборотності оборотних активів (швидкість обертання)* Одноденна виручка від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)
Коефіцієнт ефективності оборотних активів, %	Ряд. 2290/2295 гр. 3 ф. № 2 * 100 / (Ряд. 1195 гр. 3 ф. № 1 + Ряд. 1195 гр. 4 ф. № 1) / 2)
Коефіцієнт завантаження оборотних активів в обороті	((Ряд. 1195 гр. 3 ф. № 1 + Ряд. 1195 гр. 4 ф. № 1) / 2) / Ряд. 2000 гр. 3 ф. № 2
Матеріаломісткість продукції	Ряд. 2500 гр. 3 ф. № 2 / Ряд. 2000 гр. 3 ф. № 2
Матеріаловіддача	Ряд. 2000 гр. 3 ф. № 2 / Ряд. 2500 гр. 3 ф. № 2
Комплексний показник ефективності використання оборотних активів	$\sqrt{\frac{K_{обор. ОА} * Заг. рент. ОА}{100}}$
Аналіз фінансової стабільності (стійкості, платоспроможності)	
Чисті оборотні активи	Ряд. 1195 гр. 4 ф. № 1 – Ряд. 1695 гр. 4 ф. № 1
Коефіцієнт забезпечення чистими оборотними активами	(Ряд. 1195 гр. 4 ф. № 1 – Ряд. 1695 гр. 4 ф. № 1) / Ряд. 1195 гр. 4 ф. № 1
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	(Ряд. 1195 гр. 4 ф. № 1 – Ряд. 1695 гр. 4 ф. № 1) / Ряд. 1495 гр. 4 ф. № 1
Маневреність власних оборотних грошових коштів	(Ряд. 1160 гр. 4 ф. № 1 + Ряд. 1165 гр. 4 ф. № 1) / (Ряд. 1195 гр. 4 ф. № 1 – Ряд. 1695 гр. 4 ф. № 1)
Коефіцієнт реальної вартості оборотних активів у майні	Ряд. 1195 гр. 4 ф. № 1 / Ряд. 1300 гр. 4 ф. № 1
Аналіз ліквідності	
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	(Ряд. 1160 гр. 4 ф. № 1 + Ряд. 1165 гр. 4 ф. № 1) / Ряд. 1695 гр. 4 ф. № 1
Коефіцієнт швидкої ліквідності	(Ряд. 1160+1165+1125+1130+1135+1155 гр. 4 ф. № 1) / Ряд. 1695 гр. 4 ф. № 1
Коефіцієнт покриття (коефіцієнт загальної або поточної ліквідності)	(Ряд. 1195 гр. 4 ф. № 1 – Ряд. 1170 гр. 4 ф. № 1) / Ряд. 1695 гр. 4 ф. № 1
Коефіцієнт співвідношення кредиторської та дебіторської заборгованості	(Ряд. 1610+1615+1620+1625+1630) гр. 4 ф. № 1 / Ряд. (1125+1130+1135+1155) гр. 4 ф. № 1
Аналіз рентабельності	
Рентабельність сукупного капіталу	Ряд. 2290/2295 гр. 3 ф. № 2 / Ряд. 1300 гр. 4 ф. № 1
Рентабельність власного капіталу	Ряд. 2350/2355 гр. 3 ф. № 2 / Ряд. 1495 гр. 4 ф. № 1
Валова рентабельність реалізованої продукції	Ряд. 2090/2095 гр. 3 ф. № 2 / Ряд. 2000 гр. 3 ф. № 2
Операційна рентабельність реалізованої продукції	Ряд. 2190/2195 гр. 3 ф. № 2 / Ряд. 2000 гр. 3 ф. № 2
Чиста рентабельність реалізованої продукції	Ряд. 2350/2355 гр. 3 ф. № 2 / Ряд. 2000 гр. 3 ф. № 2
Валова рентабельність виробництва	Ряд. 2090/2095 гр. 3 ф. № 2 / Ряд. 2050 гр. 3 ф. № 2
Чиста рентабельність виробництва	Ряд. 2350/2355 гр. 3 ф. № 2 / Ряд. 2050 гр. 3 ф. № 2
Рентабельність оборотних активів у виробничій діяльності (BP _{об})	Ряд. 2190/2195 гр. 3 ф. № 2 * 100 / (Ряд. 1195 гр. 3 ф. № 1 + Ряд. 1195 гр. 4 ф. № 1) / 2)
Загальна рентабельність оборотних активів (коефіцієнт ефективності) (ЗР _{об})	Ряд. 2290/2295 гр. 3 ф. № 2 * 100 / (Ряд. 1195 гр. 3 ф. № 1 + Ряд. 1195 гр. 4 ф. № 1) / 2)
Економічна рентабельність оборотних активів (ЕР _{об})	Ряд. 2350/2355 гр. 3 ф. № 2 * 100 / (Ряд. 1195 гр. 3 ф. № 1 + Ряд. 1195 гр. 4 ф. № 1) / 2)
Інтегральний показник рентабельності оборотних активів	$\sqrt[3]{BP_{об} * ЗР_{об} * ЕР_{об}}$

Джерело: [21, с. 61]

Фінансова звітність за 2024 рік

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ЗАВОД ПАКОВАНЬ
"РОТЕКС"
М. КИЇВ, ВУЛ. МАШИНОБУДІВНА, БУД. 46
(ТОВ "ЗП "РОТЕКС")
Код за ЄДРПОУ: [38639357](#)

Дата звіту	26.02.2025
Період	2024 рік, 12 міс
Бухгалтер	Молчанець Г В
КАТОТТГ	UA800000000000980793
Кількість працівників	84

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

Актив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	31.00	0.00
первісна вартість	1001	586.00	586.00
накопичена амортизація	1002	555.00	586.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	77.00	41.00
Основні засоби	1010	34 361.00	19 743.00
первісна вартість	1011	79 826.00	81 338.00
знос	1012	45 465.00	61 595.00
Інвестиційна нерухомість	1015	0.00	0.00
первісна вартість	1016	0.00	0.00

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	0.00
первісна вартість	1021	0.00	0.00
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0.00	0.00
інші фінансові інвестиції	1035	0.00	0.00
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0.00	0.00
Відстрочені податкові активи	1045	0.00	0.00
Гудвіл	1050	0.00	0.00
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00	0.00
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0.00	0.00
Інші необоротні активи	1090	0.00	0.00
Усього за розділом I	1095	34 469.00	19 784.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	33 691.00	55 807.00
Виробничі запаси	1101	15 418.00	22 070.00
Незавершене виробництво	1102	6 131.00	8 415.00
Готова продукція	1103	12 142.00	24 880.00
Товари	1104	0.00	439.00
Поточні біологічні активи	1110	0.00	0.00
Депозити перестрахування	1115	0.00	0.00
Векселі одержані	1120	0.00	0.00

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	27 809.00	27 414.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	0.00	0.00
з бюджетом	1135	2.00	1 059.00
у тому числі з податку на прибуток	1136	0.00	119.00
з нарахованих доходів	1140	0.00	0.00
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	0.00
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	6 051.00	7 288.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	0.00
Гроші та їх еквіваленти	1165	-1 670.00	-2 258.00
Готівка	1166	0.00	0.00
Рахунки в банках	1167	-1 670.00	-2 258.00
Витрати майбутніх періодів	1170	14.00	9.00
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0.00	0.00
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	0.00
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	0.00
резервах незароблених премій	1183	0.00	0.00
інших страхових резервах	1184	0.00	0.00
Інші оборотні активи	1190	2 386.00	1 722.00
Усього за розділом II	1195	68 283.00	91 041.00

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	0.00
Баланс	1300	102 752.00	110 825.00

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	50.00	50.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	0.00
Капітал у дооцінках	1405	0.00	
Додатковий капітал	1410		0.00
Емісійний дохід	1411	0.00	0.00
Накопичені курсові різниці	1412	0.00	0.00
Резервний капітал	1415	0.00	0.00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	32 877.00	38 645.00
Інші резерви	1435	0.00	0.00
Усього за розділом I	1495	32 927.00	38 695.00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0.00	0.00
Пенсійні зобов'язання	1505	0.00	0.00
Довгострокові кредити банків	1510	0.00	25 000.00

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
Інші довгострокові зобов'язання	1515	20 822.00	9 439.00
Довгострокові забезпечення	1520	0.00	0.00
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0.00	0.00
Цільове фінансування	1525	0.00	0.00
Благодійна допомога	1526	0.00	0.00
Страхові резерви	1530	0.00	0.00
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	0.00
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	0.00
резерв незароблених премій	1533	0.00	0.00
інші страхові резерви	1534	0.00	0.00
Інвестиційні контракти	1535	0.00	0.00
Призовий фонд	1540	0.00	0.00
Резерв на виплату джек-поту	1545	0.00	0.00
Усього за розділом II	1595	20 822.00	34 439.00
Ш. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	25 335.00	7 000.00
Векселі видані	1605	0.00	0.00
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	0.00	0.00
товари, роботи, послуги	1615	9 997.00	23 014.00
розрахунками з бюджетом	1620	1 356.00	283.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	485.00	0.00

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
розрахунками зі страхування	1625	33.00	155.00
розрахунками з оплати праці	1630	328.00	1 033.00
за одержаними авансами	1635	0.00	0.00
за розрахунками з учасниками	1640	0.00	0.00
із внутрішніх розрахунків	1645	0.00	0.00
за страховою діяльністю	1650	0.00	0.00
Поточні забезпечення	1660	256.00	256.00
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	0.00
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	0.00
Інші поточні зобов'язання	1690	11 698.00	5 950.00
Усього за розділом III	1695	49 003.00	37 691.00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	0.00
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	0.00
Баланс	1900	102 752.00	110 825.00

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
-------------	--------------	-----------------------------------	--

Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	205 136.00	195 088.00
Премії підписані, валова сума	2011	0.00	0.00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0.00	0.00
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0.00	0.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	183 128.00	181 185.00
Валовий: прибуток	2090	22 008.00	13 903.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0.00	0.00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0.00	0.00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0.00	0.00
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0.00	0.00
Інші операційні доходи	2120	261.00	1.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0.00	0.00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0.00	0.00
Адміністративні витрати	2130	4 862.00	3 949.00
Витрати на збут	2150	9 922.00	1 543.00
Інші операційні витрати	2180	414.00	498.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	7 071.00	7 914.00

Дохід від участі в капіталі	2200	0.00	0.00
Інші фінансові доходи	2220	0.00	0.00
Інші доходи	2240	0.00	27.00
Дохід від благодійної допомоги	2241	0.00	0.00
Фінансові витрати	2250	3 435.00	3 000.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0.00	0.00
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	3 636.00	4 941.00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-536.00	-889.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0.00	0.00
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	3 100.00	4 052.00

Фінансова звітність за 2022 рік

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ЗАВОД ПАКОВАНЬ
"РОТЕКС"

М. КИЇВ, ВУЛ. МАШИНОБУДІВНА, БУД. 46

(ТОВ "ЗП "РОТЕКС")

Код за ЄДРПОУ: [38639357](#)

Дата звіту	02.03.2023
Період	2022 рік, 12 міс
Бухгалтер	Плахова Тетяна Валеріївна
КАТОТТГ	UA800000000000980793
Кількість працівників	93

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

Актив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	430.00	199.00
первісна вартість	1001	586.00	586.00
накопичена амортизація	1002	156.00	387.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0.00	
Основні засоби	1010	60 801.00	47 812.00
первісна вартість	1011	80 059.00	78 553.00
знос	1012	19 258.00	30 741.00
Інвестиційна нерухомість	1015	0.00	
первісна вартість	1016	0.00	

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
знос	1017	0.00	
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	
первісна вартість	1021	0.00	
накопичена амортизація	1022	0.00	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0.00	
інші фінансові інвестиції	1035	0.00	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0.00	
Відстрочені податкові активи	1045	0.00	
Гудвіл	1050	0.00	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0.00	
Інші необоротні активи	1090	0.00	
Усього за розділом I	1095	61 231.00	48 011.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	8 944.00	21 792.00
Виробничі запаси	1101	1 686.00	2 658.00
Незавершене виробництво	1102	4 439.00	2 346.00
Готова продукція	1103	2 819.00	16 788.00
Товари	1104	0.00	
Поточні біологічні активи	1110	0.00	

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
Депозити перестрахування	1115	0.00	
Векселі одержані	1120	0.00	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	23 562.00	19 163.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	0.00	
з бюджетом	1135	3 115.00	1 001.00
у тому числі з податку на прибуток	1136	0.00	
з нарахованих доходів	1140	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	5 846.00	6 524.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	
Гроші та їх еквіваленти	1165	2 582.00	1 771.00
Готівка	1166	0.00	
Рахунки в банках	1167	2 582.00	1 771.00
Витрати майбутніх періодів	1170	61.00	18.00
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0.00	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	
резервах незароблених премій	1183	0.00	
інших страхових резервах	1184	0.00	

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
Інші оборотні активи	1190	1 864.00	2 479.00
Усього за розділом II	1195	45 974.00	52 748.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	
Баланс	1300	107 205.00	100 759.00

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	50.00	50.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	
Капітал у дооцінках	1405	0.00	
Додатковий капітал	1410	0.00	
Емісійний дохід	1411	0.00	
Накопичені курсові різниці	1412	0.00	
Резервний капітал	1415	0.00	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	26 730.00	28 809.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Вилучений капітал	1430	0.00	
Інші резерви	1435	0.00	
Усього за розділом I	1495	26 780.00	28 859.00

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0.00	
Пенсійні зобов'язання	1505	0.00	
Довгострокові кредити банків	1510	2 358.00	
Інші довгострокові зобов'язання	1515	24 318.00	21 825.00
Довгострокові забезпечення	1520	0.00	
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0.00	
Цільове фінансування	1525	0.00	
Благодійна допомога	1526	0.00	
Страхові резерви	1530	0.00	
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	
резерв незароблених премій	1533	0.00	
інші страхові резерви	1534	0.00	
Інвестиційні контракти	1535	0.00	
Призовий фонд	1540	0.00	
Резерв на виплату джек-поту	1545	0.00	
Усього за розділом II	1595	26 676.00	21 825.00
III. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	18 335.00	18 335.00
Векселі видані	1605	0.00	

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	8 583.00	8 583.00
товари, роботи, послуги	1615	12 947.00	10 066.00
розрахунками з бюджетом	1620	134.00	243.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	65.00	189.00
розрахунками зі страхування	1625	78.00	12.00
розрахунками з оплати праці	1630	285.00	260.00
за одержаними авансами	1635	256.00	256.00
за розрахунками з учасниками	1640	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1645	0.00	
за страховою діяльністю	1650	0.00	
Поточні забезпечення	1660	0.00	
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	
Інші поточні зобов'язання	1690	13 131.00	12 320.00
Усього за розділом III	1695	53 749.00	50 075.00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	
Баланс	1900	107 205.00	100 759.00

Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	141 277.00	165 873.00
Чисті зароблені страхові премії	2010		0.00
Премії підписані, валова сума	2011		0.00
Премії, передані у перестраховування	2012		0.00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		0.00
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		0.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	131 593.00	134 293.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		0.00
Валовий: прибуток	2090	9 684.00	31 580.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		0.00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		0.00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		0.00
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		0.00
Інші операційні доходи	2120	4 015.00	878.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		0.00

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис.грн
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		0.00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		0.00
Адміністративні витрати	2130	2 048.00	5 393.00
Витрати на збут	2150	1 258.00	1 112.00
Інші операційні витрати	2180	3 740.00	17 493.00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		0.00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		0.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	6 653.00	8 460.00
Дохід від участі в капіталі	2200		0.00
Інші фінансові доходи	2220		0.00
Інші доходи	2240		0.00
Дохід від благодійної допомоги	2241		0.00
Фінансові витрати	2250	4 117.00	4 864.00
Втрати від участі в капіталі	2255		0.00
Інші витрати	2270		0.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		0.00
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	2 536.00	3 596.00

Додаток В

Таблиця В.1 – Показники визначення потреби у нормованих оборотних засобах

Норматив	Методика розрахунку
Норматив виробничих запасів (Нвз)	$Нвз = Д \times З_{дн},$ де Д — середньодобове споживання виробничих запасів у грошовому виразі; З_{дн} — норма сукупного запасу у днях (З_{тр} — транспортного, З_{підг} — підготовчого, З_{страх} — страхового, З_{пот} — поточного): $З_{дн} = З_{пот} + З_{тр} + З_{підг} + З_{страх}$
Норматив незавершеного виробництва (Ннзв)	$Ннзв = V_{д} \times T_{ц} \times K_{нв},$ де V_д — середньодобовий випуск товарної продукції за її виробничою собівартістю; T_ц — середня тривалість виробничого циклу у днях; K_{нв} — коефіцієнт наростання витрат: $K_{нв} = \frac{C_{пц} + 0,5 \times C_{рц}}{C_{в}}$ де C_{пц} — стратові (одноразові) витрати на початку (у перший день) виробничого циклу; C_{рц} — решта витрат на виготовлення виробу; C_в — виробнича собівартість виробу
Норматив залишків готової продукції (Нзгп)	$Нзгп = ОВ_{п} \times З_{дн},$ де ОВ_п — одноденний випуск готових виробів; З_{дн} — норма запасів готової продукції у днях
Норматив витрат майбутніх періодів (Нвмп)	$Нвмп = ВМП_{пп} \times ВМП_{дод} \times МП,$ де ВМП_{пп} — залишок витрат майбутніх періодів на початок року; ВМП_{дод} — додаткове поповнення витрат майбутніх періодів у плановому році; МП — сума майбутнього погашення витрат за рахунок собівартості продукції
Сукупний обсяг нормованих елементів оборотних коштів (Ноб)	$Ноб = Нвз + Ннзв + Нвмп + Нзгп,$ де Нвз — норматив виробничих запасів; Ннзв — норматив незавершеного виробництва; Нвмп — норматив витрат майбутніх періодів; Нзгп — норматив залишків готової продукції

Джерело: [31]

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА

СЕРТИФІКАТ

ПІДТВЕРДЖУЄ, ЩО

Марчик Валентина Юріївна

взяла участь у роботі платформи
«Імперативи розвитку
бізнес-економіки та підприємництва в Україні»
в межах 92-ОЇ ЩОРІЧНОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ІННОВАЦІЙНІ РІШЕННЯ ДЛЯ ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ
У ПАРАДИГМІ ГЛОБАЛЬНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ»

Проректор з наукової роботи
д.е.н., професор

Лариса Антонюк

17 КВІТНЯ - 17 ТРАВНЯ 2025 РОКУ
М. КИЇВ, УКРАЇНА